

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
"Məmurlarla dostam"
deyən fəalçı
məhkəmə
zalında həbs
olundu
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 31 avqust 2015-ci il Bazar ertəsi № 191 (6219) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Azərbaycan batırımı - sabiq nazirdən cəsur açıqlamalar

Sabiq maliyyə naziri Saleh Məmmədov "Yeni Musavat" üçün yazdı və Azərbaycanın durumunu açıqladı; ölkəmizin iqtisadi böhrandan qurtuluşuna dair sensasion iddialar

yazısı səh.5 və 10-da

AXCP-nin daha bir şöbəsi Razi Nurullayevin tərəfinə keçdi

Əli Kərimlinin təşkilatında böhran daha da dərinləşir; son yarım ayda partiyadan istefa verənlərin sayı yüzlələdir...

yazısı səh.3-də

Musavat seçki siyahısını açıqladı: YAP məmnundur...

yazısı səh.4-də

Manata təhlükə sovuşdu mu? - iqtisadçı ekspert deyir ki...

yazısı səh.6-da

Ekspert: "Prezidentlərin Nyu-York görüşünün alınmaması Azərbaycanla bağlıdır"

yazısı səh.9-da

Toydan sonra gənc ailələrə tutulan toy

Pulu ödəyə bilmədiyinə görə girov götürmək hansı cinayət məsuliyyətini yaradır?

yazısı səh.10-da

Vüqar Bayramov yerli mətbuatdan təkzib tələb elədi

yazısı səh.3-də

Tehranda Azərbaycana qarşı erməni təxribatı

yazısı səh.9-da

Əmlak Komitəsi Samuxdakı torpaq maxinasiyalarını təsdiqlədi

yazısı səh.12-də

Əməkdaşımız Kiş kəndindəki sirlə-sehrli alban məbədindən yazır

yazısı səh.13-də

Bakı sakini 17 ildir məhkəmə qərarının icrasını gözləyir

yazısı səh.12-də

Moskva saatını Bakı ilə tutuşdurur?

LAVROV BAKIYA PUTİNİN MESAJI İLƏ GƏLİR

NATO baş katibinin Gürcüstan səfərindən dərhal sonra Rusiya XİN rəhbərinin Azərbaycana təcili ziyarətinin pərdəarxası; Kremli uçun ölkəmizin önemi indi xeyli artmış kimidir; Qəbələ RLS məsələsi yeni aktualıq qazana bilər, əgər...; "iki od arasında" manevr etmək gətirdikcə çətinləşir...

Biznesmenin qətlində "qanuni oğru" izi...

İş adamı Nizami Piriye Nadir İbrahimovun öldürülməsindən danışdı; qatilin Hacı Sabirə qohum olması iddiası təkzib edildi yazısı səh.6-da

Cabir İmanov
mayor dostunun qətindən danışdı
yazısı səh.10-da

Aydın Mirzəzadə:
"Müxalifətcilərin də parlamentə düşmək şansı var"
yazısı səh.7-də

Həbsdəki futbolçunun vəkildən qəzəb doğuran açıqlama
yazısı səh.3-də

31 avqust 2015

PKK terrorçuları uşağı öldürdü

Türkiyədə terror hadisələri səngimək bilmir. Qafqazinfo xəbər verir ki, bu dəfə Diyarbakırın Silvan mahalında terror aktı qeydə alınıb. PKK-çılar Böyük Çeşmə prospektinə əvvəlcədən yerləşdirdikləri bombanı işə salıb. Hadisə zamanı adı hələlik məlum olmayan bir uşaq dünyasını dəyişib. Uşağın cəsədi Silvan Dövlət Xəstəxanasına aparılıb.

Partlayış səbəbiylə bir evin bağçasının divarı sökülüb, yola ciddi ziyan dəyib.

Ankara düyməni sıxdı: PKK-nın kökü kəsiləcək

Rəsmi Ankara PKK terror təşkilatının maliyyə qaynaqlarının tamamilə kəsilməsi üçün geniş fəaliyyət planını işə salmağa hazırlaşır. Avropa.info Türkiyə mediasına istinadən xəbər verir ki, hədəf Avropadan Van, Hakkari və Şırnaka, oradan da İraqın şimalına köçürülən pulların qarşısını kəsməkdir.

MIT (Milli İstiqbarat Təşkilatı) və polisin tədqiqatı nəticəsində müəyyən etmiş olduğu pul dövriyyəsi yaxından təqib olunacaq. Hazırda PKK-ya kuryerlər vasitəsilə ildə 300 milyon avro, Avropa və Türkiyədəki bank sistemi vasitəsilə isə 50 milyon avronun ötürüldüyü müəyyən edilib.

Həm ölkə içində, həm də İraqın şimalında aparılan əməliyyatlarla zərbə üstündən zərbə alan PKK, düşdüyü mənəndən xilas olmağa çalışdığı bir vaxtda, terror təşkilatının Avropa qanadında da çətinliklərin artdığı bildirilir. Türkiyə ordusunun əməliyyatlarına başlamasının dərhal sonra terror təşkilatının Avropa qanadı, xüsusilə Almaniyada özələrinə yaxın siyasətçiləri işə salmaq, Qəndilə qarşı əməliyyatların dayandırılması və alman hökumətinin Türkiyəyə təzyiq etməsini təmin etmək üçün hərəkətə keçdiyi məlum olub.

PKK oxşar təşəbbüsləri, Brüssel, Paris və Strasburqda da həyata keçirmək istəyib, ancaq məlumatlara görə, onların bu istəyi baş tutmayıb. Qruplaşma Avropada PKK-ya dəstək üçün ictimai rəy formalaşdırmağa çalışarkən Ankaranın terrorçularının maliyyə mənbələrini qurudacaq bir fəaliyyət planını həyata keçirməyə başlayacağı haqqındakı xəbərlər PKK-nın təlaşa düşməsinə səbəb olub.

MIT (Milli İstihbarat Təşkilatı) və polisin tədqiqatı nəticəsində müəyyən etmiş olduğu pul dövriyyəsi yaxından təqib olunacaq. Hazırda PKK-ya kuryerlər vasitəsilə ildə 300 milyon avro, Avropa və Türkiyədəki bank sistemi vasitəsilə isə 50 milyon avronun ötürüldüyü müəyyən edilib. PKK-nın həmçinin, Avropa ölkələrindəki kürd mənşəli vətəndaşlardan ianə, yəni xərac olaraq aldığı pulun isə 200 milyon avronun üzərində olduğu ehtimal edilir. PKK-nın pulları başlıca olaraq Almaniya, Hollandiya, Danimarka və Fransa başda olmaqla 14 Avropa ölkəsinin hamısında həm kuryerlər, həm də bank sistemi ilə dövr edir. Türkiyə bunun qarşısını alacağı halda terror təşkilatının maliyyə resursları mühüm bir zərbə yeyəcək. Türkiyə PKK-nın filialı kimi Avropada fəaliyyət göstərən vəqf, dərnək və təşkilatların bağlanması üçün diplomatik cəhdlər də artırıcaq.

Parlament seçkilərinə “Qarabağa azadlıq!” seçki platforması ilə

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının Ali Məclisinin növbəti iclası keçirilib. İlqar Əlinin sədrliyi ilə keçən iclasda ilk olaraq təşkilatı məsələlərə baxılıb.

Barat İmani QAT Ali Məclisinin sədri seçilib. Hüseyn Həsənov (Xətai), Paşa Dadaşov (Qubadlı), Rahib Haşimovun (Lənkeran), rayon şöbə sədrləri səlahiyyətləri təsdiq olunub, Hüseyn Hüseynov, Cəfər Həşimov, Mehriban Abbasova, Solmaz Aliyeva, Samir Hüseynov QAT Ali Məclisinə sərbəst üzv seçiliblər. Daha sonra görülmüş işlər, hazırkı vəziyyət və qurumun vəzifələri ilə bağlı məsələlər müzakirə olunub, uyğun qərarlar qəbul edilib. Hazırkı vəziyyətlə bağlı qəbul olunmuş qərarda xüsusi olaraq vurğulanı ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli çox yubadılıb, danışıqlar heç bir nəticə verməyib, beynəlxalq təşkilatlar ermənipərəst mövqelərində daha təkidlə inad edir, Ermənistan qarşı sanksiya tətbiq etmək istəyirlər. ABŞ və Rusiyanın son fəallaşması münaqişənin ədalətli həllinə deyil, öz maraqlarının qorunmasına xidmət edir. Ermənistan atəşkəs rejimini daha davamlı şəkildə

pozur. Ermənistanın atəşkəsi artan sürətlə pozması Azərbaycanın müharibəni başlaması üçün tam əsas verir.

İclasda həmçinin, həbsdə olan siyasilərlə, xüsusilə də Qarabağ müharibəsi iştirakçıları ilə bağlı ölkə rəhbərliyinə müraciət ünvanlanıb. Müraciətdə göstərilir ki, bu gün Azərbaycan cəmiyyətinin həmrəyliyinə, birliyinə çox böyük ehtiyac var. Bu həmrəylik və birlik ölkənin iqtisadi-siyasi inkişafı, Qarabağın işğaldan azad olunması üçün vacibdir. Ona görə də ölkə rəhbərliyindən bu yöndə addım atması, siyasi, ictimai, dini xadimlərin, Qarabağ müharibəsi iştirakçılarının azadlığa buraxılması üçün təşəbbüs etməsi xahiş olunur.

Ali Məclis üzvləri parlament seçkilərinə də münasibət bildirib. Bu məsələ ilə bağlı “Qarabağa azadlıq!” adlı seçki platformasının hazırlanması qərara alınıb. Qarabağın işğaldan yalnız hərbi yolla azad olunmasına tərəfdar olan parlament üzvlüyünə namizədlərin bu platforma ətrafında birləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Ali Məclisdə QAT-ın nəzdində Hərbi Şuranın yaradılması ilə bağlı da qərar qəbul olunub.

□ Vüqar MURAD

Azərbaycanda analoq yayım dayandırılır

Azərbaycanda telekanalların rəqəmsal yayıma keçid məsələsi bu ilin sonuna kimi həllini tapmalıdır. Bunu Trend-ə açıqlamasında Milli Televiziya və Radio Şurasının aparat rəhbəri Toğrul Məmmədov deyib. Onun sözlərinə görə, yayımın həyata keçirilməsi üçün vacib olan texniki məsələlər həll olunub.

T.Məmmədov qeyd edib ki, bir sıra məsələlərin həllindən sonra sözügedən yayım tam reallaşdırılacaq: “Rabitə və Yüksək Texnologiyaları Nazirliyi üzərinə düşən məsələləri həll edib. Texniki cəhətdən bütün işlər yekunlaşdırılıb və respublikanın bütün əraziləri rəqəmsallaşdırılıb. Bakıda da kəbelləşdirilmə prosesi yekunlaşıb və bu şəbəkədən geniş istifadə olunur. Bakı şəhərində rəqəmsal yayıma keçiddə hər hansı bir problem olmayacaq. Hazırda bir məsələ qalır, o da əhalinin bu prosese uyğunlaşdırılmasıdır. Milli Televiziya və Radio Şurasında bu ilin sonuna kimi rəqəmsal yayıma keçidlə bağlı məsələyə baxılacaq. Ondan sonra analoq yayım söndürüləcək. Bu fəaliyyət insanların keyfiyyətli yayımla təmin olunmasına hesablanmış addımlardır”.

Avstriya şirkəti Türkiyəni məhkəməyə verir

Avstriyanın OMV şirkəti Azərbaycan və Avstriya arasında qaz kəmərinin (“Nabukko” layihəsinin bir hissəsi - red.) çəkilməsindən imtina edilməsi səbəbindən firmanın məruz qaldığı itkilərlə əlaqədar olaraq Türkiyə və onun baş naziri Əhməd Davudoğlunun məsuliyyətə cəlb edilməsinə dair Dünya Bankının Arbitraj Məhkəməsinə ərizə ilə müraciət edib.

“Report” xəbər verir ki, bu barədə işgüzar “Trend” jurnalı yazıb. Şikayətçi hesab edir ki, Türkiyə ən azı əvvəlcə “Nabukko”nu dəstəkləməkdə, sonra isə Rusiyanın “Türk axını” alternativ qaz kəmərinin tikintisi üzrə layihəyə razılıq verməkdə günahkardır. Nəşr yazır ki, belə olan halda, söhbət ən azı planlaşdırılmaya sərf olunan xərclərin itkisindən gedir. Bundan əlavə, qaz tranzitindən mənfəət itkisi də mümkündür.

Qeyd olunur ki, OMV-nin “Nabukko”nun reallaşdırılması üçün yaradılan “Nabucco Gas Pipeline International GmbH” törəmə şirkəti istənilən halda 50 milyon avrodan məhrum olacaq.

Ərizə 1988-ci ildən Türkiyə və Avstriya arasında mövcud olan investisiyalar haqqında saziş çərçivəsində verilib. Investisiya Mübahisələrinin Nizamlanması üzrə Beynəlxalq Mərkəzin saytında yerləşdirilən məlumata görə, hazırda arbitraj ərizənin məhkəmədə baxılmaq üçün qəbuluna dair məsələni nəzərdən keçirir.

“Elm” tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012)421-10-46; (012)323-55-21; (055)660-60-95;
Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74; (055) 660-07-05

Ərdəbildə futbol həyəcanı və “Azərbaycan var olsun!” sədələri

Avqustun 29-da Güney Azərbaycanın Ərdəbil şəhərində bu şəhərin “Şəhərdari” komandası ilə İsfahanın “Geyti pəsənd” takımı arasında futbol müsabiqəsi keçirilib. İran futbolunun 1-ci dərəcəli liqa müsabiqələri çərçivəsində keçirilən müsabiqə Ərdəbilin Təxti stadionunda baş tutub.

Güneydən verilən məlumata görə, yarışda Ərdəbil komandası güclü oyun nümayiş etdirib və öz rəqibini 3-0 hesabı ilə məğlubiyətə uğradıb. Bu nəticədən sonra “Şəhərdari” komandası toplam olaraq 3 oyunda öz imtiyazını 7-yə yüksəldib və öz yerini cədvəldə daha da möhkəmləndirib. Stadionda tamaşaçı qismində iştirak edən soydaşlarımız isə bu müsabiqədə doğma komandanı yalnız buraxmayıb. Onlar oyunçuların təşviq etməklə yanaşı milli şüarlar da səsləndirib. Günəz TV xəbər verir ki, ən əsas şüarlar oyun bitdikdən sonra stadion ətrafındakı xiyabarlarda səsləndirilib. Şüar səsləndirən soydaşlarımız çoxsaylı təhlükəsizlik qüvvələri tərəfindən təzyiqlərə məruz qalıb. Soydaşlarımızın “Azərbaycan var olsun - İstəməyən kor olsun!”, “Azərbaycan tımləri - Fərqi yoxdur rəngləri!”, “Federasyone İran - Doşməne Azərbaycan!”, “Azərbaycan var olsun - “Səda-sima” xar olsun!” kimi şüarları şəhəri lərzəyə gətirib.

Həmçinin soydaşlarımız hazırda Ərdəbil zindanında məhbus həyatı yaşayan tanınmış azərbaycanlı milli-mədəni fəal Abbas Lisani də azadlığını tələb ediblər. Lisani və digər məhbus fəalələrin azadlığını istəyən ərdəbili soydaşlarımız plakatlar qaldırıb və “Ölkəmiz abad olsun - Lisani azad olsun” kimi şüarlar səsləndiriblər.

□ Cavid TURAN

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Günün içindən

məsi, əzilməsi və mübarizə əziminin məhz bu gün də sındırılması onun adı ilə bağlıdır. Əgər o zaman oturaq aksiya qərarını verib, bunun üçün ısrar göstərməydi, bəlkə insanlar daha çox ayaqda qalacaqdılar. Mü-

AXCP-dən qovduqlarını deyirlər. Onların içərisində bədənərinə Əli bəyi qorumaq üçün aldığı zərbələrdən iz qalan insanlar da var. Mənəviyyatsızcasına bu cür hərəkət etmək insanlığa yaraşmır. Bundan çox

Rasim Əliyev

Cavid Hüseynov

Həbsdəki futbolçunun vəkildən qəzəb doğuran açıqlama

Adəm Məmmədovun "sanki tanınmış qələm sahibi qətlə yetirilib" deməsinə Rasim Əliyevin anasından sərt cavab gəldi

Döyülərək öldürülən jurnalist Rasim Əliyevin anası Teyfura Əliyeva Bakı şəhərinin baş prokuroru Əziz Seyidovla görüşüb. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, görüş avqustun 28-də baş tutub. Bakı Şəhər Prokurorluğunun istintaq idarəsinin müstəntiqi Kamran Məmmədovun qəbulunda olan Teyfura Əliyevaya araşdırmalarla bağlı məlumat verilib. Mərhum jurnalistin anası daha sonra Əziz Seyidovun qəbulunda olub.

T.Əliyeva açıqlamasında bildirdi ki, görüş zamanı həkimlərin məsuliyyətsizliyi ilə bağlı baş prokurora məlumat verib. Rasim Əliyevin xəstəxanaya gətirilməsindən əməliyyat olunanaqədər yaşananları Ə.Seyidova danışan T.Əliyeva şikayətlərinin dinləndiyini və qeydə alındığını bildirdi: "Əziz Seyidov bir qrup jurnalistin də həkimlərin məsuliyyətə cəlb olunması ilə bağlı müraciət etdiyini dedi. Prokuror bildirdi ki, jurnalistlərin şifahi müraciətləri dinləndikdən sonra yazılı ərizələri də qəbul edilib. Əziz Seyidov həkimlərin məsuliyyətsizliyə yol verməsi ilə bağlı etdiyimiz şikayətlərin də araşdırılacağını, hüquqi qiymət veriləcəyini dedi".

T.Əliyeva oğlunun ölümünə görə həbs olunan futbolçu Cavid Hüseynovun vəkili Adəm Məmmədovun "...sanki Azərbaycanda tanınmış qələm sahibi qətlə yetirilib" kimi fikir səsləndirməsindən də narazı olduğunu bildirdi: "Belə bir sözü necə demək olar? Mənə qohumlar dedi ki, vəkil belə bir açıqlama verib. İndi bir insan tanınmayıb deyərək onu öldürmək lazımdır?".

Qeyd edək ki, vəkil A.Məmmədov mətbuata açıqlamasında deyib ki, ABŞ səfirliyi, Avropa Şurasının baş katibi Torbyorn Yaqland jurnalist Rasim Əliyevin ölümü ilə bağlı verdiyi bəyanata cavab olaraq müvafiq addımlar atılacaq. Vəkilin narazılıq doğuran fikirləri isə belədir: "Azərbaycanda fotoreportyor kimi fəaliyyət göstərən, xarici mətbuatda isə tanınmış jurnalist kimi təqdim edilən Rasim Əliyevin ölümü ilə bağlı sözügedən qurumların verdiyi bəyanatlara adekvat müraciət hazırdır. Avropa Şurasına, eyni zamanda bəzi səfirliklərə də bu müraciəti göndərəcəyik. Çünki adı məişət zəminində baş verən hadisəni ele yayıblar ki, sanki Azərbaycanda tanınmış qələm sahibi qətlə yetirilib. Əlbəttə, söhbət insan ölümündən gedir, buna hamı təəssüflənir. Amma mərhumun tanınmış şəxs kimi təqdim olunması Azərbaycan barədə yanlış, qərəzli təsəvvürlərin yaranmasına səbəb olduğundan biz də buna qarşı müvafiq addımlar atacağıq. Nəzərə almaq lazımdır ki, dünyanın müxtəlif ölkələrində gün ərzində, adı məişət zəminində onlarla belə ölüm halları qeydə alınır.

Xatırladaq ki, avqustun 27-də Səbəyel rayon Məhkəməsində Cavid Hüseynov barəsində seçilən həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz olunması üçün verilən vəsatətə baxılıb. Hakim vəsatəti təmin etməyib. Qeyd edək ki, avqustun 8-də jurnalist Rasim Əliyev Bayıl qəsəbəsində bir qrup naməlum şəxslər tərəfindən döyülərək çoxsaylı bədən xəsarətləri ilə 1 saylı Klinik Tibbi Mərkəzə yerləşdirilib. O, aldığı xəsarətlərdən avqustun 9-da gecə saatlarında vəfat edib.

Jurnalistin ölümünə görə, Cavid Hüseynov, onun bibisi oğlu və daha 4 nəfər həbs olunub.

□ İlkin MURADOV

AXCP-nin daha bir şöbəsi Razi Nurullayevin tərəfinə keçdi

Əli Kərimlinin təşkilatında böhran daha da dərinləşir; son yarım ayda partiyadan istefa verənlərin sayı yüzlərlədir

Razi Nurullayev

davam edəcəyi anonsunu verdi: "İndiyə qədər Əli Kərimlinin apardığı mübarizənin siyasi mənada heç bir nəticəsi olmayıb. O baxımdan hesab edirəm ki, insanlar düşünüb düzgün qərar verməlidirlər. Hər hansı bir insana kor-koranə şəkildə bağlı olmaq siyasi qərar ola bilməz. Bunun heç bir nəticəsi yoxdur. Neçə illərdir polis dəyə-nəyi altında aparılan mübarizənin heç bir nəticəsi olmayıb. Bir-başa Əli Kərimlinin diktəsi ilə aparılan mübarizə metodları insanların demokratik düşürgədən iyrendirib. Hətta 2005-ci il noyabrın 26-da insanların meydanlarda kütləvi şəkildə döyül-

barizənin də nəticəsi olacaqdı. Nəticəsiz mübarizənin liderləri kənara çəkilməlidir. Bu baxımdan istefaların davam edəcəyi qaçılmazdır".

R.Nurullayev istefa verənləri üzv olmamaqda ittiham edənə də sərt cavab verdi: "İstefa verənləri üzv olmamaqda ittiham edir, üstlərinə iftiralat atırlar. Nərimanov şöbəsindən istefa verənlərin içərisində qol-qıncını sındıran, əzilən, döyülən və birbaşaya Əli Kərimlini polis vurmaq istəyən zaman öz bədənini ilə onu örtən, bədənində salamat yeri qalmayan insanlar var. O şəxsləri də ləkələyərək satqın adlandırırırlar. Hətta onları

təsirləndim. O insanlar da çox üzüldülər. Hər bir cəbhəçi bilməlidir ki, bu cür yanaşma gələcəkdə onları da gözləyir".

Müsaibimiz pulla insanların ələ alması ittihamlarına toxundu: "Bu şəxsləri qınamıram. Xüsusilə, gəncləri. Əslində onların halına çox acıyıram. Bu səmimi sözlərdir. Sosial şəbəkələrdə insanlar məcbur edirlər. Onlara hazır statuslar atırlar, təlimatlar verirlər. Şayiələr yaymağa məcbur edirlər. Belə məsələləri oxuyan zaman yadıma "Böyük Dayaq" filmi düşür. Bu şayiəni yayanlar, təlimatlar hazırlayanlar, müəyyən şəxslərə dedizdirlər Yastı Salman, Lal Hüseynlərdir".

R.Nurullayev sonda qarşıdan gələn seçkilərə bağlı planlarından da danışdı: "Konfranslarımızı keçiririk. Bir neçə konfransımız bitib. Video və şəkillərin hazırlığı gedir. Demək olar ki, hər gün konfranslar keçirilir. Seçki hazırlığı üçün ciddi imkanlarımız olmadı. Hazırdaşla bilmədik. Amma fərd olaraq, buna da vaxt ayırmaq, seçkilərə qatılacağıq. Hər bir siyasi qurum, siyasi şəxs seçkilərdə sözünü deməlidir. İnsanlar həmin şəxs və şəxsləri fəal görməlidir".

□ Cavansir ABBASLI

mai təkzib verilsin; tenderlərin elektron qeydiyyatı ilə bağlı mənim adımdan uydurulan "əks halda şəffaflıqdan söhbət gədə bilməz" cümləsi "araşdırmadan" çıxarılsın və ictimai təkzib verilsin; "araşdırmada" tamamilə deyişdirilərək uydurma "qara piar" cümlələri ilə bəzədilmiş müsahibənin bir ay öncə deyil, məhz bu ilin əvvəlində özünü "Üç Nöqtə" qəzetinin əməkdaşı kimi təqdim edən jurnalist tərəfindən götürüldüyü ictimai qeyd edilsin; İSİM və onun rəhbərinə qarşı sosial şəbəkələrdə, xüsusən də Twitter-də aparılan qərəzli "qara piar" kampaniyasına dərhal son qoyulsun".

İqtisadçı alim onu da deyib ki, jurnalistika, etik və hüquqi prinsiplərə uyğun olaraq OCCRP-nin təkzibindən sonra həmin məlumatı yayan yerli mətbuat orqanlarında da oxşar təkziblərin verilməsi təmin edilməlidir. Vüqar Bayramov bildirib ki, şərtləri yerinə yetirilmədiyi halda beynəlxalq məhkəməyə müraciət edərək əsassız "qara piar araşdırmasının" yığışdırılması və ictimai təkzibin verilməsinə çalışacağıqlar.

□ Əli RAİS

Vüqar Bayramov yerli mətbuatdan təkzib tələb edir

Vüqar Bayramovdan 5 tələb: "Üzr, ictimai təkzib, uydurma cümlələrin yığışdırılması, "qara piar"a son, dəyişdirilmiş müsahibə... Əks halda məhkəmə"

İqtisadçı alim Vüqar Bayramov 25 avqust tarixində "Meydan TV"-nin veb-səhifəsində onunla bağlı rus dilində getmiş "Tainstvennə kompaniə za korotkiy srok vıqrala bolee 120 tenderov" ("Gizli şirkət 120-dən artıq tenderə qalib gəlib") sərlovhəli məqalə ilə bağlı musavat.com-a növbəti açıqlamaları verib.

İqtisadçı alim bu dəfə 5 şərt irəli sürüb. O bildirib ki, həmin şərtlər yerinə yetirilmədiyi təqdirdə məhkəməyə üz tutacaq: "Mənim adımdan uydurulan fikirlər hətta köhnə müsahibədə də yoxdur. Etik jurnalistika və araşdırma prinsiplərini nəzərə alaraq İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzi (İSİM) OCCRP qarşısında 5 şərt irəli sürürəm: Vüqar Bayramovun adından uydurulan, heç bir yerdə söyləmədiyim və 4 gün saytlarda saxlanılan və hətta ya-

Vüqar Bayramov

zılı mətbuatda çap edilən, Azərbaycanın ələhinə "qara piar" olan böyük abzas OCCRP-nin yalanları üzə çıxandan sonra tələm-tələsik özünün və Meydan TV-nin saytlarından yığışdırılacaq da onun adından istifadə edilirdi

üçün Vüqar Bayramovdan rəsmi üzr istənilsin; hətta 8 ay öncə "Üç Nöqtə" qəzeti adından götürülən müsahibədə heç bir rəqəm səsləmədiyim halda "100 min dollar" ifadəli uydurma cümlə "araşdırmadan" çıxarılsın və ictimai

Debütantların deputatlıq sevdası

Xalid KAZIMLI

Bir neçə gün öncə ölkədə heç bir seçki havası yox idi, eləcə kimsə ortaya hərədən seçki söhbəti atırdı, o da geniş polemikaya çevrilmirdi, istehzalı şərhərlə, replikalarla sonuclandırıldı.

Milli Məclis üzvlüyünə namizədiyin göstərilməsinə rəsmən start verilməsiylə bu durum bir gündəcə kəskin şəkildə dəyişib.

Artıq nisbətən güclü partiyalar öz namizədlərinin siyahısını elan ediblər və bu proses davam edəcək.

Bundan başqa, çox sayda ictimai-siyasi fəallar da var ki, mandat yarışına partiyasız qoşulmaq niyyətindədirlər və bu məramlarını ictimaiyyətə bildirirlər.

Siyasi arenanı qərribə bir eyforiya sarmaqdadır. Bu il deputatlığa namizədliklərini irəli sürənlər keçən dəfəkindən çox olacaqmış kimi görünür.

Bir daha təkrar edək: 3-5 gün öncə belə deyildi, sanki heç kəs seçkiyə qatılmıyacaqdı. Bu gün isə fərqlidir: az qala bütün siyasi fəallar seçkiyə qatılmağa hazırdır.

Əslində, gerek bu durumu o qədər də ciddiye almayaq. Bu, sadəcə, insanların psixoloji ovqatı ilə bağlı bir nüansdır, eyforiyaya qapılmaq, bəhşə düşmək, "mən kimdən əskik kişinin oğluyam (qızıyam)" deyərək "mən də varam" ədəsi göstərmək həmişə olub, yaqın ki, gələcəkdə də olacaq.

Namizədliklərini elan edənlərin sırasında xeyli debütant var. Onlar bu ölkədə seçkilərin necə saxtalaşdırılması, mandatların əsasən kimlər arasında pay-bölüş edilməsi barədə nəzəri biliklərə malikdirlər, amma təcrübədə məğlubiyət acısı yaşamayıblar.

Ona görə də onların qapıldıqları eyforiya daha güclüdür, önlərində yaradılması süni maneələrin miqyasını və miqdarını təsəvvür etmirlər. "Nə olur, olsun, deputat seçiləcəyəm" monomaniyası debütantların şüurlarına hakim kəsilib.

Bir də var son 20 ildə dəfələrlə bu və digər seçkilərə qatılanlar, zorla uduzdurulanlar, özü uduzanlar. Onlar təcrübəlidirlər, bu ölkədə deputat seçilməyin bütün Avropa ölkələrində olduğundan qat-qat çətin, hətta fantastik bir şey olduğunu bilirlər.

Elədirsə, niyə onlar da seçkiyə getməyə bu qədər həvəlidirlər?

Başqa variant yoxdur, ona görə. Siyasi partiyanın üzvü olaraq fəaliyyət göstərməyin yeganə düzgün yolu seçkilərə qatılmaqdır. Bu, eyni zamanda mövcudluğun təsdiqidir.

Təcrübəli namizədlərin çoxunun ümid etdiyi bir "xilas kəməri" var. Onlar düşünürlər ki, həmişə olduğu kimi, deputat mandatlarının əksəriyyətini qamarlayan hakim partiya 5-10 mandatı rəngarənglik xatirinə müxalifətə güzəştə gedəcək. Həmin 5-10 nəfərdən biri olmağın mümkünlüyünü düşündən təcrübəli namizədlər bunun daha yaxşı, uğurlu, parlaq seçki kampaniyası aparmaqdan, seçicidən yerli qədər səs almaqdan asılı olduğuna əmindirlər.

Seçkilərin növbəti dəfə və total şəkildə saxtalaşdırılacağını bəyan edən radikal boykot tərəfdarları da var, ancaq onlar seçkiləri boykot etməyin alternativinin nə olduğunu deyə bilmirlər.

Hər kəsə bəllidir, seçkilərdən imtina edərək siyasi fəaliyyət göstərməyin alternativini inqilabdır, üsyandır, amma heç kəs əməldə buna qol qoyacaq düşüncədə, gücdə deyil.

Belə olduqda həm radikal direnişdən, həm də seçkidən imtina etməklə yalnız etiacı dissident klubuna çevrilmək olar. Bu isə bir siyasi qüvvənin yıpranması, dağılması deməkdir. Fəaliyyətsizlik etəlet yaradır.

Hər halda, seçkilərin necə nəticələncəyindən asılı olmayaraq, siyasi arenada qəfildən yaranmış bu aktivliyi yalnız pozitiv planda qarşılamaq gərəkdir.

Bunca təqiblərdən, təzyiqlərdən sonra insanlar normal seçki mühitinin olmamasına baxmayaraq, demokratiyanın ölkədə bərqərar olması üçün bu qədər ısrar və fədakarlıq edirlərsə, əvvəl-axır istəklərinə çatacaqlar.

Demokratiya və azadlıqlar gerçəkədən də heç kəsə qızıl məcməyide verilmir. Onu istəyən xalqlar uzun müddətli mübarizədən sonra öz əzmkarlıqları ilə buna nail olurlar.

Hazırkı debütantlar demokratiya mücahidləridir, onlar özlərindən bir nəsil öncəkiləri əvəz edəcək, estafeti özlərindən sonrakılara ötürəcəklər. Onların çoxu mandat qazanmasa da, təcrübə qazanacaqlar.

Avqustun 29-da Müsavat Məclisinin növbədənkenar iclasında partiya noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərində iştirakla bağlı qərar verib. Müsavat başkanı Arif Hacı seçkilər və ictimai-siyasi vəziyyət haqqında geniş məruzə ilə çıxış edib. Seçkilərdə iştirakın vacibliyini ciddi arqumentlərlə əsaslandıraraq A.Hacı Məclis tərəfindən seçkilərdə iştirakla bağlı qərarın yekdilliklə qəbul edilməsini yüksək qiymətləndirib. Müsavat Partiyasının İcra Aparatının rəhbəri, yeni yaradılan Mərkəzi Seçki Qərargahının sədri Gülağa Aslanlı seçkilərlə əlaqədar görülən işlər barədə məlumat verib. Bu günə qədər seçki dairələri üzrə təqdim olunan deputatlığa namizədlərin siyahısını açıqlayıb. Məclis bu günə qədər müəyyənləşən 73 seçki dairəsi üzrə namizədləri səsvermə yolu ilə təsdiq edib.

Müsavat seçki siyahısını açıqladı: YAP məmnundur...

Müsavat Partiyasının lideri, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər çıxışında namizədiyi təsdiq olunan partiya üzvlərinə uğurlar arzulayıb. Seçki dövründə əsas şüarlardan birinin "Siyasi məhbuslara azadlıq!" olmasını təklif edib.

Qeyd edək ki, Müsavatın namizədlər siyahısında ölkəmizin bir sıra tanınmış şəxslərinin adları yer alır. Belə ki, partiyanın sabiq başkanı, MSDM rəhbəri İsa Qəmbər 15 sayılı Yasamal Birinci Seçki Dairəsindən, indiki başqan Arif Hacı isə 33 sayılı Xətai Birinci Seçki Dairəsindən namizəd olub. 123 sayılı Kəlbəcər Seçki Dairəsindən Azərbaycan Milli Demokrat Partiyasının sədri, sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov. Bundan əlavə, 29 sayılı Səbəyel Seçki Dairəsindən partiyanın Məclis sədri Nüşabə Sadıxlı, 46 sayılı Şirvan Seçki Dairəsindən başqan müavini Elman Fəttahın namizədiyi irəli sürülüb.

2005-2010-cu illərdə partiyanı Milli Məclisdə təmsil edən Arzu Səmədbəyli 8 sayılı Binəqədi Birinci Seçki Dairəsindən, İkrəm İsrail 43 sayılı Sumqayıt Üçüncü Seçki Dairəsindən namizəd göstərilib.

125 sayılı Zəngilan-Qubadlı Seçki Dairəsindən Məclis üzvü, tarixçi alim Nəsiman Yaqublu, Mustafa Hacıbəyli isə 31 sayılı Suraxanı İkinci Seçki Dairəsindən iddiaçı olublar.

Müsavat başqanının həbsdə olan müavinlərinin də namizəd göstərilməsi səsverməyə çıxarılıb və qəbul edilib. Tofiq Yaqublu 26 sayılı Sabunçu Birinci Seçki Dairəsindən deputatlığa namizəd olub. Müsavat başqanının digər həbsdə olan iki müavininin namizəd olduğu dairələrdən isə başqa namizədlər də irəli sürülüb. Belə ki Yadiqar Sadıqlı Lənkəran Seçki Dairəsindən namizəd olub, bu dairədən partiyanın ikinci namizədi Mikayıl Əsədovdur. 121 sayılı Laçın Seçki Dairəsindən namizəd başqanının həbsdə olan müavini Fərəc Kərimli, faktiki namizəd isə, onun atası Raqif Kərimli olub.

73 dairə üzrə iddiaçıların adı bilindi; hakim partiya və müxalifət nə düşünür?

İsa Qəmbər

Arif Hacı

Gülağa Aslanlı

İsgəndər Həmidov

Tofiq Yaqublu

Yadiqar Sadıqlı

Müsavat Partiyasının 67 sayılı Cəlilabad Şəhər Seçki Dairəsindən, 9 sayılı Binəqədi İkinci Seçki Dairəsindən və 108 sayılı Ağstafa Seçki dairəsindən də iki namizəd var.

İki namizəd olan dairələrlə bağlı partiya yekun qərarını bu gün keçiriləcək Divan iclasında verəcək.

G.Aslanlı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında boş dairələr üzrə də namizədlərin irəli sürülməsi prosesinin davam etdiyini bildirdi: "Boş qalan yerləri elan etmişik. Bir sıra dairələrdə namizəd və rayon təşkilatları arasında danışıqlar gedir. Razılıqlar olduqca, iddiaçıların irəli sürülməsi davam edəcək. Hər hansı bir güzəşt, yaxud razılıq namizədlik qeydə alınandan sonra ola bilər".

İddiaçıların adları elan olunan sonra əsas diqqətçəkən nüans partiyanın narazı qruplarının heç bir nümayəndəsinin siyahıda adının yer almaması olub. Qurultayda başqanlığa namizəd olan Tural Ab-

baslı və Qubad İbadoğlunun tərəfdarları siyahıdan kənarda qalıblar. Doğrudur, Q.İbadoğlu partiyaçıdır, amma T.Abbaslı hələ də partiyanın üzvü olaraq qalır və 21 sayılı Nəsimi seçki dairəsindən namizəd olacaq.

T.Abbaslının Müsavatın seçki siyahısına münasibətini öyrəndik. O dedi ki, Arif Hacı hələ də qrup maraqlarından kənara çıxma bilməyib: "Siyahıda bir çox dəyərli dostlarımız,

açıqlanacaq. Bütün dairələr üzrə namizədlərimiz olacaq. Ola bilsin ki, istisnalar ola bilər. Müsavat 10-15 namizədlə seçkiyə gedir. Əksər yerlərdən iddiaçı irəli sürə bilməyib. Buna görə də alternativimiz yoxdur".

Ümid partiyasının sədri İqbal Ağazadə Müsavatın siyahısının onları maraqlandırmadığını söylədi: "İddiaçılarımız bu gün irəli sürülən namizədlərin əksəriyyətindən daha çox işləyib, seçicilərlə daha çox tə-

masdadır. Ona görə də, heç nədən narahət deyilik. Əksinə rəqabətin olmasını istəyirik ki, seçici daha çox səs vermək istəyəcək. Arzu edərdim ki, namizədimiz olan dairələrdə daha çox şəxslər mübarizə aparsın. Namizədlərimə inanıram, güclərinə güvənirəm. Əvvəlcədən dediyimiz kimi, heç bir namizədimizi geri çəkmək fikrimiz yoxdur. Sadəcə seçkini ortaq müşahidə edə bilərik".

"Azadlıq 2015" seçki blokunun təmsilçisi, Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn müxalifət blok şəklinde seçkilərə qatılmağının arzu olunan hal olduğunu bildirdi: "Danışıqlar mövzusu hələ gündəmdə deyil. Seçki hələ başlanmayıb. Ona görə də meydana çıxarsa, müəyyən razılıqlar ola bilər. Heç bir tərəfdən hələ ki, mümkün deyil. Arzu olunan idi ki, müxalifət blok şəklinde seçkiyə getsin. Təəssüf ki, bu mümkün olmadı. "Azadlıq 2015" danışıqları üçün daim açıqdır".

□ Cavanşir ABBASLI

Ölkəmizin iqtisadi böhrandan qurtuluşuna dair sensasion iddialar

Son dövrlər dünya iqtisadi sistemində çalxalanma başlamış, stress vəziyyəti daha da gərginləşməyə meyillənib. Ölkəmiz dünya iqtisadi sistemində inteqrasiya olunmuşdu və buna görə də ümumdünya prosesləri təsirsiz ötürməyəcəkdi. 2008-ci ilin dünya maliyyə böhranından Azərbaycan məharətlə çıxmış, minimum zərərlə ötürmüş, hətta bəzi istiqamətlərdə bu dağıdıcı təsir qüvvəsini faydalı enerjiyə çevirib, istifadə edə bilmişdi.

Professor Saleh MƏMMƏDOV

İndi qarşıya çıxan "nə etməli" klassik sualının cavabı, konkret olaraq, qarşıya qoyulan məqsəddən asılıdır. Əgər biz Qazaxıstan və ya Rusiya, hətta Türkiyə səviyyəsinə çatmaq istəyirikse, onda gərək onların həyata keçirdikləri islahatlara baxaq və onlar kimi edək. Yox, əgər ABŞ, İsveçrə, Sinqapur və bu kimi dövlətlərin səviyyəsinə qalxmaq istəyirikse, onda gərək onların islahat tarixlərinə baxaq və onlar kimi hərəkət edək. Prezidentimiz dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycanı dünyanın inkişaf etmiş ölkələri səviyyəsinə qaldırmaq bizim ali vəzifəmizdir. Mənə elə gəlir ki, müxalifət qüvvələrində də eyni yanaşma var. Belə olan halda, bütün qüvvələr bu ali vəzifənin yerinə yetirilməsinə yönəldilməlidir.

Mən hər hansı addımı atanda onu birinci düşünürəm ki, əcaba, belə vəziyyətdə Sinqapur, İsveçrə və ya ABŞ iqtisadçıları nə edirdi? Məsələn, 2008-ci il böhranında demək olar ki, Avropa ölkələri nə tədbir gördü, Azərbaycan hökuməti də onu gördü, bununla da böhranın nəticələrini tam zərərsizləşdirdi, amma digər Sovet ölkələri tam tərsinə, yanlış tədbirlərə əl atdılar və bununla da böhrandan daha çox zərər gördülər. Bu günkü böhran xarakter etibarilə əvvəlkinin eynidi; uyğun və daha kəskin tədbirlər görsek, bu böhranı nəinki zərərsizləşdirə bilərik, hətta onun dağıdıcı qüvvəsini faydalı işə çevirə və bundan yararlanla bilərik.

Böhran nədir? Qiymətlərin, mallara tələbin və uyğun olaraq pul təklifinin azalması, nəticədə qiymətlərin aşağı düşməsidir. Yeganə yol mallara tələbi artırmaqdır ki, bunun da başlıca yolu dövründəki pulun həcmi artırmaqdır; həm də hər iki formada, - milli və xarici valyutada. Sual çıxır, necə?

Proses o qədər dəqiqliklə hesablanmalıdır ki, iqtisadiyyatın balansını pozmasın, yüksək inflyasiyaya gətirib çıxarmasın, milli valyutanın dəyərini təsir göstərməsin və yalnız

xülasəsi belədir: iqtisadiyyat məhvə gedir, təkrar devalvasiya qaçınılmazdı, gələcək ilin büdcəsini formalaşdırmaq mümkün olmayacaq və s. Bir baş bilən sual verməzmi: ay müsəlmanlar 10 milyardlarla ekstra valyuta ehtiyatı, bu qədər istehsal artımı, 10 milyardlarla borclanma imkanları olan, hətta böhran dövrü val-

yatlar səfərbərliyə alınmalı, uçot dərəcəsi Avropa ölkələri səviyyəsinə endirilməli, rezerv normaları minimuma salınmalı, manatın emissiyası bir qədər artırılmalı, büdcənin kəsiri xeyli artırılmalı, kredit faizləri 2-3 dəfə azaldılmalı; bunun üçün isə ölkənin kredit resursları ən azı bir neçə dəfə artırılmalıdır. Bir malın qiymətini

Qətiyyətlə yox! Əgər yol ver-səydilər, bu gün ən uzağı Rusiya və Qazaxıstan səviyyəsinə olardı.

Rusiya, Qazaxıstan, Belarus və s. "gömrük ittifaqı" adı ilə özlərini elə bir cilova bağlayıblar ki, onlar məcburdurlar, "devalvasiya və inflyasiya yarışmasına" çıxsınlar. Eyni yarışma təcrübəsindən vahid

nə və həm də investisiyalar kimi. Bir qanunauyğunluğu diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm: dünya ölkələrinin borclanma məbləği iqtisadi inkişafı ilə düz mütənəsb asılılıqdadır. Ümum Daxili Məhsulda (ÜDM) xarici borcların payı nə qədər çoxdursa, inkişafı bir o qədər yüksəkdir. ABŞ-in 18 trilyon dollar xarici borcu var, bu da onların

Azərbaycan batırımı - sabiq nazirdən cəsur açıqlamalar

Azərbaycanın sabiq maliyyə naziri Saleh Məmmədov "Yeni Müsavat" üçün yazdı və ölkənin durumunu açıqladı; "Maliyyə panikası elə bir dəhşətdir ki..."; "Təəssüflər olsun ki, son devalvasiya bu işə ciddi mənfi təsir edib; amma vəziyyəti bərpa etmək olar"...

"Biz qətiyyətlə təkrar devalvasiyaya yol verə bilmərik; bunun üçün heç bir səbəb və şərait yoxdur, tam əksinə, milli valyutanın devalvasiyaya qədər olan etibarını bərpa etməliyik"

müsbət nəticələr versin. Mətbuatdan yəqin ki, əksəriyyətimiz izləyirik; ABŞ federal rezerv sisteminin (ABŞ-İN MƏRKƏZİ BANKI) uçot dərəcəsinə 0.1 punkt qaldırması xəbəri dünya bazarlarında bir neçə gün sonra necə çaxnaşmaya səbəb olur.

Dövründə pulun həcmi artırmaq üçün isə Azərbaycanda olan imkanlar Azərbaycan miqyasında olan ikinci bir ölkə yoxdur. Bu, həm daxili rezervlər, həm sabit və sürətli iqtisadi inkişaf, həm son illərdə əldə olunmuş yüksək reyting, həm böyük miqdarda valyuta, hətta ekstra valyuta ehtiyatları; dünya maliyyə mərkəzləri ilə yüksək siyasi dostluq əlaqələri ilə müəyyən olunur. Bu potensial imkanların hərəkətə gətirilməsi üçün tədbir görmək lazımdır. Mənə elə gəlir ki, hər şeydən əvvəl maliyyə panikası aradan qaldırılmalıdır. İqtisadçılarımız, xüsusilə müxalifət iqtisadçıları, həm də dövlət iqtisadi orqanları, vaxtılı - vaxtında ölkənin real iqtisadi potensialını və imkanlarını əhaliyə, xarici ictimaiyyətə çatdırmalıdır.

İndiki halda Azərbaycan mətbuatını daimi izləyən, hər hansı bir investor ölkəyə yaxınlaşdırmaq istəyən, Əksəriyyət yazarların mətbuatda çıxışlarının

bazarda aşağı salmaq üçün o malın istehsalını və uyğun olaraq, bazara təklifini artırmalısan. Əgər kredit faizini aşağı salmaq istəyirsənsə, kreditin təklif həcmi artırmalısan. Kreditin təklif həcmi isə həm daxili və həm də xarici mənbələr hesabına etmək olar. Daxili mənbələr böyükdür, amma onların cəlb olunması üçün şə-

ruhl məkanda olanda biz də keçmişik. Amma indi biz müstəqil gömrük və valyuta sistemindəyik; orada baş verənlər bizim valyuta sistemində ciddi təsir edə bilməz. Zənn edirəm, biz qətiyyətlə təkrar devalvasiyaya yol verə bilmərik; bunun üçün heç bir səbəb və şərait yoxdur, tam əksinə, milli valyutanın devalvasiyaya qədər

ümumi daxili məhsulu qədərdir, Böyük Britaniyanın xarici borcu onun ÜDM-dən 4 dəfə, Fransanın 2,2 dəfə, Niderlandın 3,2 dəfə, Sinqapurun 4 dəfə çoxdur. Qısa olaraq, bütün inkişaf etmiş ölkələrdə belədir. Amma geridə qalmış ölkələrdə bu göstərici çox aşağıdır. Məsələn, Nigeriyada 5%, İranda 4%, Haitidə 5% və s. Onlar xaricdən borc ala bilmirlər. Ölkəmizdə bu rəqəm 6-8% həcmindədir (cəmi xarici borclar - 4 milyard dollardır). Amma Azərbaycanda vəziyyət tamamilə başqadır, həm inkişaf var, həm borc alma imkanları. Sadəcə özümüz sөy göstərib borc ala bilərik. Borclanma imkanlarımız 100 milyard dolların üstündədir, yalnız bu imkandan istifadə etməklə, ölkədə neft-qazdan asılılıqdan xilas olmaq mümkündür. Borclanma prosesinə dərhal başlamaq olar və böyük miqdarda vəsait cəlb etməklə, dünyanın inkişaf etmiş ölkələri səviyyəsinə çatmaq olar. Bu borclanma mənbələri: büdcənin kəsirinin bağlanması və valyuta balansının tənzimlənməsi üçün Beynəlxalq Valyuta Fondundan bir neçə milyard kredit, infrastruktur layihələri üçün Dünya Bankından, İslam İnkişaf bankından, biznes layihələri üçün Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasından, Asiya İnkişaf Bankından, Avropa İnkişaf və Yenidənqurma Bankından, iri transmilli korporasiyalardan, bank və fondlardan, Eksimbanklardan, şirkətlərdən, maliyyə bazarlarından, maliyyə şirkətlərindən milyardlarla vəsait cəlb edib, bütün layihələri maliyyələşdirə bilərik.

(Davamı 10-cu səhifədə)

"Yazarlara və dövlət məmurlarına isə xahişim budur ki, qeyri-gerçək, yalan ifadələrlə maliyyə panikası yaratmasınlar"

yuta balansında 10 milyardlarla profisiti (artıqlığı) olan, ixracatı idxaldan 10-12 milyard dollar çox olan iqtisadiyyat necə bata bilər, devalvasiya necə ola bilər, geriləmə necə ola bilər və s.?

Heç nəyi bacarmasaq da, bir müvafiq çəkilmiş ölkələrlə müqayisə də bacarmırıq? Bizdən on qat pis vəziyyətdə olan Ermənistan, Gürcüstan, Ukrayna, Özbəkistan və s. neynəsirlər? Əli qələm tutan hər kəs anlamalıdır ki, bu gün bu yazılarımızdan hamının həyatı, gələcəyi asılıdır. Maliyyə panikası elə bir dəhşətdir ki, hətta ən güclü iqtisadiyyatı belə alt üst edə bilər, ona görə də, alimlərimizə təklifim odur ki, bu anlayışın elmi tədqiqini aparsınlar, qarşısını alınması yollarını araşdırsınlar. Ölkəmizdə bir məqalə də yazılmayıb bu mövzuda; halbuki, bu elmin içində yüzlərlə dissertasiya mövzusu var. Yazarlara və dövlət məmurlarına isə xahişim budur ki, qeyri-gerçək, yalan ifadələrlə maliyyə panikası yaratmasınlar.

İndi isə real tədbirlər haqqında. İlk növbədə, daxili ehti-

"Borclanma imkanlarımız 100 milyard dolların üstündədir, yalnız bu imkandan istifadə etməklə, ölkədə neft-qazdan asılılıqdan xilas olmaq mümkündür"

rait o qədər münbit deyil. Ölkədə elə bir əmanət, sığorta, qərantıya sistemi qurulmalıdır ki, əhali, şirkətlər bankların qarşısında pul çıxartmaq üçün deyil, əmanətə pul qoymaq üçün növbəyə dursun. Son devalvasiyaya qədər yavaş - yavaş belə bir sistem formalaşdırdı, amma 34%-lik devalvasiya (bəlkə də müəyyən qüvvələrin təxribatı nəticəsində) elə bir zərbə vurdu ki, qazandığımız - itkilərin 10%-i də eləmir. Siz təsəvvür edə bilərsiniz ki, ABŞ, İsveçrə və ya Sinqapur (biz bu səviyyədə inkişaf etmək istəyirik) bir gecədə valyutasını öz əli ilə bu qədər ucuzlaşdırma idi; yaxud, tarixlərdə belə şeyə yol verəydilər?

o qədər münbit deyil. Ölkədə elə bir əmanət, sığorta, qərantıya sistemi qurulmalıdır ki, əhali, şirkətlər bankların qarşısında pul çıxartmaq üçün deyil, əmanətə pul qoymaq üçün növbəyə dursun. Son devalvasiyaya qədər yavaş - yavaş belə bir sistem formalaşdırdı, amma 34%-lik devalvasiya (bəlkə də müəyyən qüvvələrin təxribatı nəticəsində) elə bir zərbə vurdu ki, qazandığımız - itkilərin 10%-i də eləmir. Siz təsəvvür edə bilərsiniz ki, ABŞ, İsveçrə və ya Sinqapur (biz bu səviyyədə inkişaf etmək istəyirik) bir gecədə valyutasını öz əli ilə bu qədər ucuzlaşdırma idi; yaxud, tarixlərdə belə şeyə yol verəydilər?

Xarici mənbələr ciddi və daha böyük rol oynaya bilər. Həm borc mənbəyi, həm əma-

Şuşanın dağları başı tumanlı...

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Ledi qaqa lüt-madər camaatımızın qarşısında şıl-
laq atan gün Şuşada, Cıdır düzündə moda festiva-
lı keçirilib. Rusiyalı iş adamı German Sterliqovun
arvadı Alyonanın keçirdiyi həmin tədbirdə yerli
sakinlərlə yanaşı, turistlər də iştirak edib.

Yəqin bunu oxuyub da bir məşhur tamaşada olduğutək
"hə, nə olsun" deyəcəksiniz. Məsələ burasındadır ki, bizim
"nə olsun" deyib üstündən keçdiyimiz məsələlər ermənilər
üçün kifayət qədər əhəmiyyətlidir. Necə ki, vaxtilə "erməni
qələt edir" deyib, çox şeyə boş verdik, nəticə bəlli...

Budur, İnterpol bu rus dəyyusun axtarışını dayandırdı,
rəsmi Bakı isə məsələnin üstündən sükutla keçdi. Şuşada
"Rusiya-Qarabağ Ticarət evini" təsis edən Sterliqovun ar-
vadı isə xariciləri və erməni axçıları başına yığıb Şuşanın
dumanlı dağlarında tumanlı arvadların sərgisini keçirir, əri
də at yarışına hazırlaşır. Yəqin ki, elə bizim acıgımıza. Axı,
bizimşün Cıdır düzü çox müqəddəs bir yerdir. O məkana
ayağı dəyməyən azərbaycanlı belə Cıdır düzü adı gələndə
qeyri-ixtiyari haldan-hala düşür. Təbii ki, damarlarında qanı
cuşa gəlsə...

Bəzi dostlarımız deyir ki, o boyda Qarabağın işğalı ilə
müqayisədə bir rus fermerinin Şuşaya gəlməsi, orda tu-
manlı axçıları başına yığıması boş şeydir. Bəlkə də. Amma
təkcə bu olsaydı, nə vardı ki.

Ötən həftə xəbər yayıldı: ermənilər işğal olunmuş Ağdər-
rə rayonun Vəng kəndində tikdikləri hərbi akademiyanın ti-
kintisini dayandırılar. Akademiyanın tikintisini erməni iş
adamı, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin himayəçilər-
indən sayılan Levon Ayrapetyan maliyyələşdirirdi. Bu lə-
nətə gəlmiş erməni Moskvada "Başneft" işi üzrə saxlanılan,
çirkli pulların yuyulmasında, maliyyə fırıldaqçılığında ittiham
olunurdu, sonradan ev dustaqlığına buraxıldı. Bununla işi-
miz yox, ancaq əgər ermənilər Ağdərədə Hərbi Akademiya
belə tikirlərsə, deməli, ATƏT-matətin nağılları sadəcə bizi
yuxuya vermək üçündür, düşmən öz işindədir. Tahir Kərim-
linin ATƏT haqqı yaxşı bir sözü var idi: "Bu AT bu ƏT-i ye-
məyəcək".

Elə üç gün əvvəl amerikalı həmsədr Bakı və İrevanı sülh
barədə öhdəlik götürməyə çağırırdı. İşğal edənə güldən artıq
söz deyilmədiyi halda, şübhə yox ki, erməni daha da harın-
layacaq, festival da keçirəcək, torpağımızda at da çapacaq.

...Təkcə at çapırlar. İndi də işğal altındaki Xocavənd
ərazisindəki Azıx mağarasında arxeoloji qazıntı işləri apar-
ırlar. Bəlli olub ki, Ermənistan Azıxdakı qazıntılara beynəlxalq
arxeoloqlar qrupunu dəvət edib. Siyahıda Ermənistanla
yanaşı, İngiltərə, İrlandiya və İspaniya alimlərinin adları
var. Beynəlxalq tədqiqatçılar qrupuna İspaniyanın Madrid
şəhərində yerləşən Təbiət Elmləri Milli Muzeyinin əməkda-
şı Yolanda Fernandez-Jalvo və Ermənistan Milli Elmlər
Akademiyasının Molekulyar Biologiya İnstitutunun əmək-
daşı Levon Yepiskopyan başçılığı edirlər. (Modern.az)

1968-ci ildə daş dövrünə aid insanın çənə sümüyünün
tapıldığı bu qədim yaşayış məskənindən tapılan növbəti
eksponatları ermənilər dünyaya "qədim hayların tarixi nü-
munələri kimi" çıxaracaqlar, bu yerlərin gerçək sahiblərinin
görməyə söyə-söyə. Ağrıdır, deyilmi? Bəlkə yene də "hə, nə
olsun" deyənlerimiz var...

Bütün bunlara yerində reaksiya vermək, ciddi şəkildə
hərəkətə keçib düşmənin və himayədarlarının tərribatlarını
durdurmaq əvəzinə, özümüze yeni problemlər yaradıq.
Necə ki, Henrix Mxitaryanın Azərbaycana buraxılmaması
barədə müzakirələr aparılır. Bu, Henrix ermənidir, Borussia
Dortmund komandasının oyunçusudur. "Qəbələ" koman-
dası ilə Avroliqanın növbəti oyununda oynamaq üçün ölkə-
mizə gələcək. Məlumatla görə, o, işğal olunmuş ərazilərimizə
qanunsuz səfər edib, amma adı "qara siyahı"da yoxdur.
Oktyabrın 22-də keçiriləcək oyuna bu erməni oyunçu bura-
xılmasa, Azərbaycana qarşı növbəti hücum kampaniyası
başladıla bilər, bu dəfə futbol sahəsində. Onsuz da Azər-
baycan hansı sahədə bir addım irəli atırsa, dərhal o istiqə-
mətdən basqıya məruz qalır. Ötən il "Qarabağ"ın Avroku-
boklarda yolunu kəsmədilərmi? Kəsəsi, biz daha vacib iş-
lərlə məşğul olmalıyıq.

**Ermənilərin Kəlbəcər rayonunda girov götürdükleri
azərbaycanlı Dilqəm Əsgərov qardaşının məktubuna cavab yazıb. Sahib Musayevin "niyə axsayırsan" sualına cavabında Dilqəm "təki qeyrətimiz axsamasın!" yazıb. Dilqəm və Şahbaz 1 il iki aydır Şuşa türməsinə saxlanılır. Dağların başında tumanlı sərgi keçirilən Şuşada...**

Avqustun 28-nə keçən
gecə Nizami rayon
Əzimzadə küçəsi 20
növ nömrəsində "Butas-
tone" tikinti şirkətinin təsis-
çilərindən biri olan 1975-ci
il təvəllüdü Nadir İbrahi-
movun qətli ilə bağlı yeni
məlumatlar yayılıb. N.İbra-
himovu həmyerlisi, 1982-ci
il təvəllüdü Rövşən Həsə-
nov aralarında yaranan mü-
naqişə zəminində "Maka-
rov" tapançasından açdığı 8
güllə ilə qətlə yetirib.

Hadisə yerindən özünə-
məxsus "Lexus" markalı
10-VM-006 dövlət qeydiyyat ni-
şanlı avtomobilə uzaqlaşarkən
"Chevrolet" markalı avtomobil-
lə toqquşub. Baş vermiş yol
nəqliyyat hadisəsi zamanı xə-
sarət almış R. Məmmədov xəstə-
xanaya yerləşdirilib. Hadisəni
törədən Rövşən könüllü olaraq
Nizami Rayon Polis İdarəsinin
25-ci polis bölməsinə gələrək
istintaqa təslim olub. O, "Maka-
rov" markalı tapançanı və pat-
ron darağını təhvil verib.

Xəbər verdiyimiz kimi, qət-
le yitirilən N.İbrahimov həmin
şirkətdə şəriki olan Namiq
Əsədovla uzun müddətdir ki,
konfliktde imiş. N.Əsədov isə
bir müddət əvvəl "Beynəlxalq
Bank işi" ilə əlaqədar tutulan
və daha sonra sərbəst buraxıl-
an iş adamı Nizami Piriyevin
qaynidir.

Məlumatlara görə, N.Əsə-
dovla N.İbrahimov arasında
konflikt olub və Nizami Piriye-
vin qayni keçmiş polis əmək-
daşını şəriklikdən çıxarıb. Tə-
rəflər hətta məhkəmədə qarşı-
laşılıblar. O da iddia olunur ki,
Namiq Əsədov Nadir İbrahi-
movu yeznəsi, tanınmış biz-
nesmen Nizami Piriyeve vasitə-
silə psixoloji təsir göstərib. La-
kin bu iddianı təsdiqləyən heç
bir fakt yoxdur.

Sözgedən məlumatlar bu
ilin may ayında yayılıb. Yeni,
tərəflər arasındakı konfliktin ta-
rixçəsi çox yaxın tarixlərə söy-
kənir.

Bu barədə məlumat yayıl-
dıqdan sonra Nizami Piriyeve

Nadir İbrahimov

Azər Zeynalov

Biznesmenin qətlində "qanuni oğru" izi...

İş adamı Nizami Piriyeve Nadir İbrahimovun öldürülməsindən danışdı; qatilin Hacı Sabir ilə qohum olması iddiası təkzib edildi

açıqlama verib. O, bildirib ki,
Nadir İbrahimov adlı şəxsi ta-
nımır: "Mən o adamı tanıma-
ram. Məhkəmə ilə təzyiq et-
mək məsələsi də əsassızdır.
Mənim öz biznesim özümə
bəsidir. Heç vaxt qaynımın iş-
lərinə qarışmamışam. Heç
maraqlanmamışam da. N.İb-
rahimovla da xüsusi tanışlığım
olmayıb. Qaynımın da belə şə-
rikinin olmasından xəbərsiz
olmuşam. Şəriki olublar, olma-
yıblar, kimdir, bilmirəm"(az-
news.az).

Öldürülən Nadir İbrahi-
movla bağlı da yeni məlumat-
lar var. Xəbərlərə görə, o, po-
lis mayoru rütbəsi ilə DİN-dən
xaric olunub. Onun DİN-də
xidmət etdiyi sonuncu iş yeri
Səbəylə RPİ-nin İctimai Təhlükəsizlik şöbəsinin baş
inspektor vəzifəsi olub. Bu
vəzifədən əvvəl o uzun illər
DİN-nin pasport qeydiyyat şö-
bəsində xidmət edib. N.İb-
rahimov şəir, publisist Zeynal

Vəfanın kürəkəni, tanınmış
müğənni Azər Zeynalovun
qaynidir. N.İbrahimovun "Ba-
kılı oğlanlar" komandasının
üzvü, polis əməkdaşı Cabir
İmanovla dost olduqları da
məlum olub. O, qətli törədən
Rövşən Həsənovun həbs
olunduğunu deyərək hadisə
barədə əlavə şərh vermək istə-
məyib. Polis əməkdaşı
axar.az-a deyib ki, onların
mərhumla dost olmasının ha-
disə ilə əlaqəsi yoxdur.

**Hadisəni törədən Rövşən
Həsənov barədə də ziddiyətli
xəbərlər yayılıb.** Bir məlumat-
da bildirilib ki, o, Qafqaz Müsəl-
manları İdarəsi sədrinin müavi-
ni, "Heydər" məscid-komplek-
sinin rəhbəri Hacı Sabir Həsə-
nəlinin kürəkənidir. Amma bu
məlumatı QMI təkzib edib. "Öl-
dürülən, yaxud ölənin şəxsin Ha-
cı Sabir Həsənlili ilə heç bir qo-
humluq əlaqəsi yoxdur" deyərək,
QMI-nin yaydığı məlumatda
bildirilir.

İddialarda R.Həsənovun
kriminal aləmə yaxın adam ol-
ması fraqmenti də var. Məlu-
mata görə, R. Həsənovun "oğ-
ru aləmi"ndə xeyli dostları var.
Bu iddialar onun "facebook"
sosial şəbəkəsindəki statusla-
rından da irəli gələ bilər. Belə
ki, R.Həsənov daha çox krimi-
nal xəbərlər paylaşmış, bu sa-
həyə aid statuslar yazmış. Az-
news.az saytının onun belə bir
statusunu paylaşmış: "Biz qanu-

ni oğrular deyilik, lakin anlayışlı
insanlar bizə dəyər verirlər. Biz
reket deyilik, lakin hamı bizimlə
hesablaşır. Biz silahlanmamış-
ıq, lakin həmişə təhlükəliyik.
Bizi heç yerdə gözləmirlər, la-
kin bizi görməyə hər yerdə
şadırlar. Biz azaq, lakin biz va-
hidik. Biz - azərbaycanlılarq".
Onun kriminal aləmlə yaxınlığı-
nı "facebook" hesabında ya-
yımladığı video da sübut edir.
Doğum günündə çekilmiş vi-
deoda meyxanalar - Rəşad
Dağlı və Pərviz Bülbülə, yalnız
kriminal aləmə aid meyxanalar
deyir və Rövşən Həsənovun ta-
nınmış avtoritetlərinin davamçısı
kimi təqdim edirlər. Hətta onlar
söylədikləri meyxanaların bi-
rində "Vaxtında Mamed gedən
yolları indi də Rövşən gedir
aşıkərə", deyərək vurğulayıblar.

**Maraqlıdır ki, keçmiş şəriki
Namiq Əsədov N.İbrahimovun
qətli haqqında hələ də danışma-
yıb.**

□ "Yeni Müsavat"

Manata təhlükə sovuşdumu?

Ekspert: "Neftin qiyməti 50-60 dollar civarında qalarsa..."

Avqustun 29-dan Azərbaycan neftinin qiymətində
yenidən artım müşahidə olunub. Belə ki, Azər-
baycanın Supsa, Batumi və Ceyhan limanları vasitəsilə
dünya bazarına çıxararaq satdığı "Azeri LT CIF"
markalı xam neftin bir barelinin qiyməti 3,64 dollar, yaxud
7,76% bahalaşmış. Bahalaşmadan sonra "Azeri LT CIF"
markalı neftin bir barelinin qiyməti 50,54 dollara bərabər-
dir.

Dünya birjalarında isə digər
markalı neftin qiymətlərində
ucuzlaşma davam edib. Belə
ki, Nyu-Yorkun NYMEX birja-
sında "Layt" markalı neftin bir
barelinin qiyməti 1,82 dollar
ucuzlaşaraq 40,80 dollar, Lon-
donun ICE ("InterContinental
Exchange Futures") birjasında
"Brent" markalı neftin bir bare-
linin qiyməti 1,43 dollar azala-
raq 47,16 dollar olub.

Eyni zamanda onu da
qeyd edək ki, ölkədə dolların
da manata nəzərən qiymətində
artım müşahidə olunub.
Mövcud iqtisadi şəraitdə ma-
natın təhlükə altında olduğunu
söyləyənlər də az deyil. Bəs
bu təhlükə nədir?

Məsələ ilə bağlı iqtisad-
çı-ekspert Azər Mehtiyev mü-
savat.com-a danışmış. Onun
təhlilinə görə, neftin qiyməti

hazırkı səviyyədə qalarsa, ma-
natın məzənnəsində əsaslı
dəyişiklik olmayacaq: "Bəlli ol-
duğu kimi, ölkədə manatın ta-
leyi daha çox ölkəyə daxil olan
neft gəlirlərindən asılıdır. Çün-
ki bu gün ölkəyə valyuta gətir-
ən əsas ixrac məhsulumuz
neftdir. Bu baxımdan neftin
dünya bazarında qiymətinin
dəyişməsi, təbii ki, ölkənin valyuta
məzənnəsində özünü
göstərməlidir. Ancaq bu da var
ki, Azərbaycanda manat tam
bazar tərəfindən tənzimlən-
mir. Belə ki ölkədə manatın
tənzimlənməsinə Mərkəzi
Bank daha çox nəzarət edir.
Lakin uzun müddətli dövr üçün
burada neftin qiyməti önəmli-
dir. Neftin qiymətinin kəskin
dəyişməsinin isə manatın mə-
zənnəsində əks olunmaması-
nın səbəbi yuxarıda qeyd etdi-

Azər Mehtiyev

yimiz Mərkəzi Bank faktor-
dur. Son dövrlərdə qonşu ölkə-
lərdəki devalvasiya prosesini
nəzərə alarsaq, Mərkəzi
Bank manatla bağlı ajiotajı
aradan qaldırmaq üçün baza-
ra müəyyən limitdə dollar bu-
raxdı. Bu da manatın neftin
ucuzlaşmasının əksi olaraq
sabit qalmasına kömək etdi.
Lakin uzun müddətli dövr üçün
bu keçərlilə sayılmır. Neftin qi-
yməti ötən həftə əvvəlki günlər-
lə müqayisədə kəskin aşağı

düşdü, bu həftə qiymətin
qalxması ilə həmin boşluq bər-
pa olundu. Növbəti həftələrdə
baş verən proseslər daha
önemlidir. Təbii ki, əgər qarşı-
dan gələn dövr ərzində neftin
qiyməti 50-60 dollar civarında
qalarsa, Mərkəzi Bank üçün
manatın məzənnəsini saxla-
maq da asan olacaq. Lakin
qiymət 40 dollardan aşağı düş-
sə, bu manatın da deval-
vasiyasına səbəb olacaq".

□ Əli RƏİS

"Baxış bucağı"

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) yaxın bir-iki sutka ərzində seçki siyahısını açıqlayacaq və indiyədək müşahidə olunmayan seçki gərginliyi çox güman ki, bundan sonra yaşanacaq. Hər halda seçkilərlə bağlı tərəddüdü mövqedə dayananların əksəriyyəti iqtidar partiyasının hansı dairələrdən kimlərlə siyasi kampaniyaya qatılacağını gözləməkdədir.

Deputat, YAP Siyasi Şurasının üzvü və partiyanın İcra Katibliyinin Siyasi təhlil və proqnozlaşdırma şöbəsinin müdiri Aydın Mirzəzadə ilə Mingəçevir hadisələrini də əhatə edən söhbətimizdə öncə parlament seçkilərindən danışdıq.

- Aydın bəy, yaxın bir-iki günə hakim partiya seçkilərlə kimlərlə qatılacağını rəsmən açıqlayacaq. Yəqin ki, siz konkret adlar çəkməyəcəksiniz. Bəs, ümumi şəkildə deyə bilərsinizmi, siyahıda sürpriz adlar olacaqmı?

- Yeni Azərbaycan Partiyası seçki prosesində bütün fəaliyyətini Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun qurur. Seçki siyahısı üzərində partiya rəhbərliyi uzun müddət iş aparıb və yaxın günlərdə seçki siyahısının açıqlanması gözlənilir. Konkret soyadlarla bağlı suallara isə siyahı açıqlandıqdan sonra cavab veriləcək. Belədən isə cəmiyyətin YAP-ın seçici siyahısına marağı partiyanın uğurlu fəaliyyətindən, onun atdığı addımların maraqlı doğurmasından xəbər verir. Hər halda seçki siyahısını gözləyin. YAP həmişə olduğu kimi, bu dəfə də xalqın marağından çıxış etdiyini ortaya qoyacaq. Bütün suallara siyahı açıqlananda cavab veriləcək. YAP hər bir üzvünü dəyərləndirir. Bu baxımdan siyahı da cəmiyyətin həm marağına səbəb olacaq, həm də hesab edirəm ki, razılıqla qarşılanacaq.

- Partiya daxilində 125 yer uğrunda mübarizənin getməsi barədə iddialar barədə nə deyə bilərsiniz?

- YAP-a üzvlər əqidə ilə, Heydər Əliyev, İlham Əliyev yoluna bağlılığa görə gəliblər. Bu baxımdan hansısa bir seçkiyə namizədliyinin verilməsi partiya üzvü üçün məqsəd deyil. Əksinə, partiyanın seçkidə qələbə qazanmasına öz dəstəklərini vermək üçün çalışacaq.

- Müxalifətin seçki startını necə şərh edərdiniz?

- Əlbəttə, siyasi rəqiblərimiz olduğuna görə onların da fəaliyyətini izləyirik. Artıq bir neçə müxalif partiya öz namizədlərini irəli sürüb. Hesab edirəm ki, hər birinə bərabər şərait yaradıldığına görə seçki prosesi rəqabətli, eyni za-

manda açıq, şəffaf keçəcək. - Bu dəfə müxalifəti razı salan ciddi yeniliklərin şahidi ola biləcəyikmi?

- Onu ancaq və ancaq əlahəzrət seçici deyə bilər.

- ABŞ Dövlət Departamentinin ötən illərdə baş verən hadisələri də əhatə edən tənqidi hesabatını necə şərh edərsiniz? Bunu həm də seçki mesajı hesab etmək olarmı?

min müşahidə etməsinin bu gün Azərbaycan üçün əhəmiyyəti olmayacaq. Hətta Azərbaycanda keçirilən seçkilərə qərəzli yanaşan strukturlar belə, arzu etsələr, müşahidəçi kimi iştirak edə bilərlər. Yeni belə götürəndə Azərbaycan bu məsələyə çox sakit yanaşır.

- Eyni gündə qardaş Türkiyədə də parlament seçkiləri keçiriləcək. Adətən Tür-

milliyətçilər qədər mənada sahib çıxdılar. Müqayisə uğursuz olsa da, Azərbaycanda buna bənzər sensasiya gözlənilirmi?

- Hər bir ölkənin özünə məxsus bir cəmiyyət quruluşu var. Türkiyədəki son seçkilər məhz həmin dövrdə ictimai rəyin göstəricisi olub. Azərbaycanda artıq oturmuş bir siyasi sistem var. Bu baxımdan hər hansı bir sen-

bir partiyanın üzvü olmayan, ancaq seçkiyə qatılan və parlamentdə müəyyən bir qüvvəyə malik olan müstəqillər mövcuddur. Bunlar ziyalılar, tanınmış insanlardır, hətta içində iş adamları da var. Bu baxımdan Azərbaycan parlamentində də rəngarəngliyin olacağı gözləniləndir.

- Belə xəbərlər var ki, Qərbi müxalifətə bu seçkidə mü-

küçəyə çıxan insanlar, həbslər... Bütün bunlar haqda nə deyə bilərsiniz?

- Mingəçevirdə baş verənlərlə bağlı hüquq-mühafizə orqanları kifayət qədər açıqlama verdilər. Demək olar ki, biz hər gün orda gedən proseslərlə bağlı məlumatlıyıq. Həmin hadisə baş verən günün səhəri gün ərzində mən dörd dəfə polis rəisi, iki dəfə həlak olanın atası

"Bilsəydim, ertəsi gün mütələq Mingəçevirdə olardım..."

Aydın Mirzəzadə: "Hakimiyyətə müxalifətdə olan qüvvələrin də parlamentə seçilmək şansı var"

- Dövlət Departamentinin seçki ilə bağlı açıqlamasına rast gəlməmişəm. Amma dövlətlərarası münasibətdə Azərbaycan suverenliyini qorunmasının, maraqların ümumi şəkildə müzakirə edilməsi və hər iki tərəfin maraqlarına hörmətlə yanaşılması prinsipinin tərəfdarıdır. ABŞ Azərbaycanın strateji müttəfiqidir, onunla beynəlxalq aləmdə bir çox vacib məsələlərdə əməkdaşlığımız var, qarşılıqlı münasibətlərdə hər iki paytaxt kifayət qədər maraqlıdır. Bu baxımdan bizlər ABŞ-ın Azərbaycanın inkişafına dəstək mövqeyinə hörmətlə yanaşırıq. Ancaq bununla belə, təəssüf ki, bəzi hallarda Amerikanın bir sıra dairələri Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq, Azərbaycana bu və ya digər məsələdə nə cür hərəkət etməyi göstərmək yolunu da seçirlər. Bu məsələdə əlbəttə ki, Azərbaycan öz mövqeyini qoruyur. Bunlar istisna olmaqla, ümumən götürdükdə ABŞ-la həmişə bizim konstruktiv əməkdaşlığımız və birgə mövqeyimiz var.

- Seçkiləri müşahidə prosesində Avropanın bəzi qurumlarının da iştirakı gözləniləndir. Sizcə, münasibətlərdəki konfrontasiya şəraitinin ardınca həyata keçiriləcək bu müşahidələrin nəticələrinə etimad nə dərəcədə ola bilər?

- Ortadakı məlumat onu göstərir ki, Azərbaycanın

kiyədəki seçkilərə marağın daha böyük olmasından danışılır. Azərbaycan seçicisinin diqqətini, beynəlxalq diqqəti daha çox cəlb etmək üçün sizcə, nələr etmək, hansı addımlar atmaq olar?

- Hər bir ölkədə keçirilən seçki həm ölkə, həm də dünya üçün maraqlıdır. Çünki hakimiyyət yenilənir, hakimiyyət yeni dövr üçün özünün proqramını açıqlayır. Bu baxımdan həm Azərbaycan, həm də Türkiyədə eyni gündə keçiriləcək seçkilər əlbəttə ki, maraqlıdır. Biz qardaş Türkiyədəki seçkilərin uğurla nəticələnməsini, eyni zamanda Türkiyənin maraqlarına cavab verən bir parlamentin seçilməsini arzu edirik. Türkiyənin uğuru bizim uğurumuzdur və biz bütün məqamlarda türkiyəli qardaşlarımızla birgəyik. Azərbaycana gəldikdə isə, Azərbaycan özünün inkişaf modelini, strateji inkişaf xəttini 1993-cü ildən ulu öndər Heydər Əliyevin vasitəsilə ortaya qoyub. Bu gün o siyasi xətt cənab prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir və m bizim məqsədimiz güclü, müstəqil inkişaf edən, demokratik və insan hüquqları öndə olan bir cəmiyyət quruculuğunu daim davam etdirməkdir. YAP seçkilərdə məhz bu məqsədlə iştirak edir və yenidən uğur qazanmaq məqsədini qarşısına qoyur. Seçkilərin necə olacağını isə əlbəttə ki, seçicilər deyəcək. Hər halda ümid edi-

"Mingəçevirdən deputat olmaqdan əvvəl mən mingəçevirliyəm"

sasiyanın olması gözlənilən deyil. YAP daima cəmiyyətdə gedən proseslərdə avangard rolunu oynayıb, seçici əhval-ruhiyyəsinin nəbzini tutmağa çalışıb, cəmiyyətin maraqlı doğuran məsələlərini müzakirəyə çıxarıb və onların həllinə çalışıb. Odur ki, yenidən öndə olacağımızı düşünürəm. Belədən eyni zamanda Azərbaycan cəmiyyəti siyasi cəhətdən rəngarəngdir. Digər siyasi qüvvə-

əyyən bir "kvotanın tanınması" üçün hakimiyyətə danışıqlar aparır. Əvvəlki seçkilər dövründə də buna bənzər məlumatlar tirajlanırdı. Budəfəki məlumatda həqiqət payı nə qədərdir?

- Birincisi, belə danışıqlar yoxdur. İkincisi, bu fikrin özü antidemokratikdir. Seçki azadlıq və seçicinin rəyinə uyğun olaraq parlament formalaşır. Əgər hansısa partiya kvota veriləcək, bunun artıq sovet dövründəki parlament modelindən heç bir fərqi olmayacaq. Yəni mən belə bir fərziyyənin özü düzgün saymıram.

- Aydın bəy, Mingəçevir hadisələri ilə bağlı çox az danışdınız. Seçildiyiniz dairədə nə baş verdi? Gəncin ölümü, bunun ardınca

ilə danışdım. Ümumən götürəndə şəhərdə gedən proseslərdən xəbərdar idim. Səhəri gün baş verən aksiya isə eksrompt oldu. Yeni heç kəs bunu gözləmədi. Mən bilsəydim, əlbəttə ki, ertəsi gün mütələq Mingəçevirdə olardım, kütlənin qarşısına çıxardım. Dəfəndən sonra bir qrup gənc gözlənilmədən yas mərasiminə getmək əvəzinə, küçəyə çıxdı. Ancaq aydın məsələdir ki, icazəsi olmayan iri aksiyaların keçirilməsinə heç bir dövlət razı ola bilməz. Hüquq-mühafizə orqanları da bu zaman öz üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirdilər. Ümumən götürəndə bu gün Mingəçevirdə sakitçilikdir. Məsələ araşdırılır, həlak olan şəxsin ölmə səbəbləri barəsində artıq ictimaiyyətə xeyli informasiya verilib. Əlbəttə ki, bütün günahkarlar bu məsələdə cəzalanacaq. Mingəçevirdən deputat olmaqdan əvvəl mən mingəçevirliyəm. Orada doğulmuşam, orada olan insanların hamısını tanıyıram və həmişə mingəçevirliyərin yanında olmuşam.

- Bəy, baş verənlər sizin seçkidəki şansınıza təsir göstərə bilərmi?

- Mən YAP-ın qərarını gözləyirəm. Əlavə heç nə deyə bilmərəm...

- Həbs edilənlərin tezliklə azadlığa buraxılması şansı varmı?

- Mən vaxtaşırı əlaqə saxlayıram. Deyilənə görə, bütün bu məsələlər araşdırılır. Onların içərisində kənardan gəlmiş, məhkum olunmuş şəxslər də var. Hər bir kəs öz əməlinə görə cavab verəcək. Ümumən götürdükdə, şəhərdə bu gün sakitlik bərpə olunub, hər hansı bir gərginlikdən söhbət gedə bilməz. Əlbəttə, səhəri gün baş verən aksiyada həm emosiya rol oynadı, eyni zamanda burada kənar şəxslərin Mingəçevirə gələrək aksiyada iştirak etməsi axıracan aydınlaşdırılmalıdır.

Planetar hasarlar

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Əgər mən cavan olsaydım insan axmaqlığının tarixini yazardım, Makkeyb dağına dırmaşib orda arxası üstə uzanardım, başımın altına da bu əlyazmanı qoyardım. Sonra insanları heykələ çevirən ağ-göyümtül zəhərdən götürərdim. Mən də heykələ çevrilərdim, kürəyi üstə uzanardım və dişlərimi qorxunc şəkildə ağardıb uzun burnumu göstərərdim - ÖZÜNÜZ BİLİRSİNİZ KİMƏ!"

(Kurt Vonnehut, "Pişik beşiyi")

Şərhin hər yeri cürbəcür hasarlarla doludur. Bunların sırasında Böyük Çin Səddindən tutmuş, Bakıdakı yapist hasarlarına qədər min cür qurğu var. Amma biz buna keçmişin qalığı kimi baxırıq. Almanyanı ortadan bölen hasar uçanda biz Quzey Azərbaycan türklərinin də ümidi artmışdı. Hətta bəzi yerlərdə qalxıb Güney Azərbaycanla aramızdakı tikanlı hasarları sökmüşdük. Axırı heç yaxşı olmadı. Bir gün ayıldığımız ki, Ağdamdan Tərtərə, Qazaxa qədər çox yerlərdə hasar tikməyə məcburuq - düşmən gülləsi uşaqları öldürməsin deyə.

Orta Doğuda, İsrailin Qəzzada tikdiyi hasar "uzanıb" Avropaya da çatdı. İndi Avropanın bir çox yerlərində əsasən müsəlman miqrantların axınının qarşısını almaq üçün hasarlar tikməyə başlayıblar. Macarıstan, Makedoniya, Estoniya - şərq sərhədlərinə hasar çəkəcəyini bəyan edən dövlətlərdən yadıma düşən bunlardır. Yaddaş yazdım, bir hasar da yadıma düşdü: ABŞ-la Meksika arasında əcaib hündürükdə, uzun sərhəd hasarı var. İlk dəfə bunun fotolarını görəndə mədəni şok keçirmişdim.

Beləcə, planetdə şəffaflıq, azadlıq siyasəti tragikomik şəkil alır. Biz hasar çəkən azərbaycanlılara lağ edirik, açıqlıqda yaşayan avropalıları, Qərbi tərifləyirik. İndi belə çıxır uca millətimiz uzaqgörən olmuşdur, əvvəl-axır hər kəsin, bütün insanların bir-birindən uca hasarlar arxasında gizlənəcəyini bilmişdir.

Qloballaşmanın paradoksu da deyə bilərik buna. Örnək üçün, indiki internet, mobil texnologiyalar, nə bilim, "skayp"-zad əsərinde insanlar arasında sərhədlər götürülmüş kimidir. Hətta bir çox dövlət arasında viza yoxdur. Amma hasar tikirlər! Elə bil beşəriyyət ağılını itirmişdir. Virtual azadlıq real dustaqlıqla paralel gedir. Barama qurdu kimi hər kəs özünə bir hasar hörüb içinə köçübdür, ətrafında baş verənləri kameralar, ekranlar vasitəsiylə izləyir.

Şərqliləri də anlamaq olmur. Onları faktiki cəhaletdə, rəzaletdə, min cür zülmə saxlayan təlimlərdən qaçıb Avropada elə həmin təlimləri yaşatmaq, yaymaq istəyirlər. Ta anlamırlar ki, ölkələrində yaranan xaosun, diktatura rejimlərinin, yüz illərdən axan qanın səbəbi elə bu irticaçı təlimlərdir. "Öldürün, kəsin, doğrayın" - göstəriş belə verilir, bunlar da ona uyğun yaşayırlar. Yoxsa hələ heç kim sambo öyrədən kitabı oxuyub şeir yazmayıb.

Bəzi sadələvhər Qərbə, demokratiyaya, liberal bazara guya alternativ tapmışdılar, "Çin nəhəngi"ndən dəm vururdular. Baş-beynimiz getmişdi, hara baxırdın cızmaqara gördün: "Çin Amerikayı yıxacaq", "Şərq əjdahası Qərbin çürüyən iqtisadiyyatına dayaq olacaq" və sairə. Hətta bu avtoritar sistemin Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı adlı alternativini də qayınb Rusiya, Qazaxıstan kimilərini içinə soxmuşdular. Bəs nə oldu? Heç nə. Sabun köpüyü. Çin iqtisadiyyatı bir ayda 3 dəfə devalvasiya yaşadı. Palçıq ayaqlı divlər hamısı yıxılır.

Uzun sözün qısa, belə miflərlə, nağıllarla yaşamaqdansa öz ölkəndə azadlığın genişlənməsinə, insan haqlarına hörmət qoyulmasına nail olmalısan. İndiki virtualıq və reallığın qarşıdığı dövrdə əslində milli məsələnin, dövlətçilik-zad kimi əfsanələrin də önemi qalmır. İnsan öne çıxır. Milliyətdən, inancından asılı olmayaraq bütün insanların həyatı, təhlükəsizliyi önəm daşıyır.

Ya sən daxili aləmindəki hasarları yıxıb azadlıq duyğusunun mənasını anlayacaqsan, ya da hardasa sən qabağını almaq üçün hasar qayıracıqlar. Əsas məsələ budur - Şekspir demişken.

Lap axırda planetin xilasını üçün bir azərbaycanlı liderin dövlət ediləcəyinə ümidvar olduğumu yazıram. Zarafat eləmirəm. Nə paxılıqdır, biz bir dəfə qurtulmuşuq, indi planetlə birgə qurtulaq.

Moskva saatını Bakı ilə tutuşdurur?

Cənubi Qafqazla bağlı ötən həftənin ən mühüm olayı şübhəsiz ki, NATO baş katibinin SSRİ-nin çöküşündən sonra ilk dəfə Gürcüstana gəlməsi və burada alyansın təlim mərkəzinin açılması oldu. Aparıcı Qərb mətbuatı bunu dərhal "misli görünməmiş hadisə", "NATO-nun Qafqaza" girişinin başlanğıcı kimi qiymətləndirdi.

Təsadüfi deyil ki, alyans rəhbərinin səfəri ilə bağlı Rusiyadan dərhal sərt reaksiya gəldi, Yens Stoltenberqin Gürcüstan ziyarəti və ziyarət çərçivəsində qonşu ölkədə NATO obyektinin açılışını Moskva "alyansın regionda sabitsizliyə xidmət edən təxribatçı siyasətinin davamı" kimi dəyərləndirdi.

NATO isə doğrudan da artıq de-yure Cənubi Qafqazdadır. Ən əhəmiyyətli, Moskva təxribat xarakterli müxtəlif kontur-tədbirlərə əl atsa da, bunu önləməyi bacarmadı. Rusiyanı ən çox qıcıqlandıran da budur - Qərbin əsas hərbi-siyasi qurumunun postsovet məkanında irəliləməsinə qarşı gücsüz duruma düşməsi. Moskvaya qarşı iqtisadi-maliyyə sanksiyaları genişləndikcə Kremlin müqavimət potensialı sözsüz ki, daha da azalacaq. Rusiyanın hərbi-siyasi rəhbərliyində bunun fərqi yoxdur və verilən bəyannatdakı aqressiv ton da məhz bundan qaynaqlanır.

Qeyd edək ki, yeni təlim mərkəzi tərəfdaş ölkələrdən biri kimi Azərbaycanın da silahlı qüvvələrinin təkmilləşməsinə yardımçı olacaq. Bu barədə NATO mətbuat xidmətindən bildirilib. Bu da o anlama gəlir ki, Azərbaycan Rusiya üçün tədricən etibarlı silah alıcısı olmaqdan tədricən uzaqlaşa bilər. Bundan əlavə, alyansın bölgədə möhkəmlənməsi Qərbə yönəlik hərbi və yeni strateji (transxəzər) enerji kameralarının təhlükəsizliyinin artması deməkdir.

Beləliklə, NATO baş katibinin səfərindən sonra Kremlin narahatlığı üçün əsaslar indi qat-qat ciddi görünür. Məhz yeni imperativ fonunda Sergey Lavrovun qəfildən, Yens Stoltenberqin cəmi bir neçə gün sonra - sentyabrın 1-də Bakıya gələcəyi bəlli olub. Yəqin ki, onu prezident İlham Əliyev də qəbul edəcək.

Ehtimal etmək olar ki, rəsmi Moskva Şimali Atlantika blokunun Güney Qafqazdakı son demarşına, yeni "hərəkətliyyə" Azərbaycanın münasibətini bəri başdan dəqiqləşdirmək və iki ölkə arasında münasibətlərin ən azından, hazırkı səviyyədə qalacağına əminlik hasil etmək istəyir. Yəni bir növ Bakı ilə öz saatını tutuşdurmaq niyyətindədir.

Maraqlıdır ki, Lavrovun Bakı səfəri ərəfəsində Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Nyu-Yorkda BMT Baş Meclisinin sessiyası çərçivəsində planlaşdırılan görüşün baş tutmayacağı haqda xəbər yayılıb. Bunun əvəzində isə iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin - Elmar Məmmədyanov və Edvard Nalbəndyanın görüşünün hazırlandığı bildirilir.

Bəllidir ki, belə bir görüşdə ən çox ABŞ, ən az isə Rusiya

Lavrov Bakıya Putinin mesajı ilə gəlir

NATO baş katibinin Gürcüstan səfərindən dərhal sonra Rusiya XİN rəhbərinin Azərbaycana təcili ziyarətinin pərdəarxası; Kremlin üçün ölkəmizin önemi indi xeyli artmış kimidir; Qəbələ RLS məsələsi yeni aktualıq qazana bilər, əgər...; "İki od arasında" manevr etmək getdikcə çətinləşir...

maraqlı idi - əgər sonuncu ümumiyyətlə, maraqlı idisə. Müşahidələr də onu göstərir ki, Rusiya hazırda Qarabağ məsələsində hansısa irəliləyişin əldə edilməsində yerli-dibli maraqlı deyil və sülh prosesinə kömək eləmir, yalnız növbətçi, quru bəyannatlar verməklə kifayətlənir. NATO-nun regionda möhkəmlənməyə başlamasından sonra güman etmək olar ki, bundan sonra daha az maraqlı olacaq. Çünki münaqişənin nizamlanması Kremlin Azərbaycan və Ermənistan əsas təzyiç nəqəyindən məhrum edərdir. Moskva isə Bakı və İrəvana daha güclü təsir mexanizmləri axtarındadır ki, bu iki paytaxt Brüssellə əməkdaşlıqdan maksimum aralı saxlasın.

Bəs Rusiya XİN başçısı Bakıya Putinin konkret olaraq hansı mesajı ilə gəlir? Doğrudanmı səfər Lavrovun Moskvada Məmmədyanova söylədiyi kimi, Qarabağ məsələsində intensivləşmə yaratmaq istəyi ilə bağlıdır?

Əlbəttə ki, yox. Əsas səbəb yuxarıda deyildi və bunu rusiyalı politoloqlar da təsdiqləyir. Məsələn, siyasi şərhçi Sergey Markedonov hesab edir ki, Lavrovun Bakı səfəri iki ölkə arasında konstruktiv əlaqələri müəyyən səviyyədə saxlamaq istəyi ilə bağlıdır və Qarabağla bağlı hər hansı irəliləyişə nail olmaq niyyəti güdmür. Onun sözlərinə görə, tərəflər Dağlıq Qarabağ konfliktini ətrafında situasiyanı mütləq müzakirə edəcəklər, ancaq "səfər münaqişənin həllində irəliləyişə kömək etməyəcək".

Politoloq Azərbaycanla Rusiyanın hazırkı münasibətini "praqmatik" adlandırır: "Bu, hərbi bazanın olduğu, güzəştli qiymətlərdən yararlanan Ermənistanla olduğu kimi müttəfiq münasibətləri deyil. Azərbaycanla daha praqmatik münasibətlər mövcuddur. Bakı balanslı siyasət yürüdür. İndi yəqin bir çoxları söhbət salacaq ki, bəs Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinə daxil olur. Xeyr, daxil olmur. Azərbaycan həddən artıq praqmatik və yaxşı mənada əqoist ölkədir".

Ekspert onu da vurğulayıb ki, Bakı Qərblə geniş əlaqələrə malikdir və hipotetik olaraq Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olsa, o halda bir-biri ilə münaqişədə olan Azərbaycan və Ermənistan eyni inteqrasiya strukturunda təmsil olunmuş olacaq ki, bu da yenə real görünür.

Rusiyalı ekspertin söylədiyindən aydın olur ki, Lavrov Bakıya Avrasiya Birliyinə üzvlüklə bağlı da hansısa təklif, mesaj gətirmir, çünki Bakının məsələdə mövqeyi kifayət qədər aydındır və onun dəyişməsi üçün Kremlin son vaxtlar Azərbaycana reverans xarakterli heç bir addım atmayıb.

Yerdə yalnız iki məsələ qalır:
1. Yuxarıda toxunduğumuz kimi, NATO-nun bölgədə fəallaşması ilə bağlı Bakını bəzi "riskli əməkdaşlıqlar" barədə xəbərdar etmək;
2. İmkan daxilində NATO-nun bölgədə möhkəmlənməsi əleyhinə preventiv tədbir kimi Rusiyanın Azərbaycanda hərbi mövcudluğu bərpa etməyə cəhd göstərmək.

Söhbət öncəliklə Qəbələ RLS məsələsinə gündəmə gətirib rəsmi Bakının buna ilkin reaksiyasını öyrənməkdən gədir.

Öz növbəsində politoloq Elxan Şahinoğlu isə Lavrovun Bakıya təcili səfərinin motivinə Azərbaycan, Türkiyə və Türkmənistan xarici işlər nazirlərinin ötən həftəsonu Antalyada baş tutan görüşü kontekstində baxır.

Sitat: "Elmar Məmmədyanovun Antalyada türk və türkmən həmkarlarıyla əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsi zamanı Türkiyə ilə birgə hərbi təlimlər və Türkmənistan qazının Azərbaycan üzərindən Avropaya daşınması məsələsinin gündəmə gəlməsi çox mühüm məqam sayıla bilər. Çünki dərhal bu söhbətdən narahat olan Kremlin bəzi qərarlar alır, xarici işlər naziri Sergey Lavrovun da Bakıya səfəri təşkil edilir. Rəsmi məlumatda deyilir ki, Lavrov iki ölkə arasındakı münasibətləri və Qarabağ məsələsini müzakirə etmək üçün gəlir. Lavrovun və digər rusiyalı rəsmilərinin Qarabağ münaqişəsinin həllində maraqları yoxdur. Ona görə də rusiyalı nazirin gəlişinin məqsədi fərqlidir. Rusiyalı rəsmilərin son illərdə Azərbaycana səfərlərinin məqsədləri zəfən bəllidir: Azərbaycanı Qərbdən uzaq tutmaq, Türkmənistan qazının Xəzərin dibi ilə Azərbaycan və Türkiyə üzərindən Avropaya daşınmasına imkan verməmək və bir də rəsmi Bakını işğal altındakı torpaqların güc yoluyla azad etməsi fikrindən daşındırmaq".

Bu qəbildən mesaj-çatdırışlara Bakının hansı reaksiya verəcəyini yəqin ki, tezliklə bəlli olmayacaq. Ancaq məntiqlik diktə edir ki, Bakı da Rusiyanın baş diplomatı qarşısında heç olmasa, Rusiya vətəndaşı olan kəlbəcəri girov Dilqəm Əsgərov və xanımı rus olan Şahbaz Quliyevin məsələsini qaldırıb ona Moskvanın reaksiyasını öyrənməyə - ən azı, bu həssas dönmədə Kremlin ölkəmizə qarşı səmimiyyət dərəcəsinə yoxlamaq üçün. Axı, siyasət mümkün olanı reallaşdırmaq sənətidir.

□ Analitik xidmət

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri, o xüsusda Amerika tərəfi Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin BMT Baş Məclisinin sessiyası çərçivəsində görüşünü təşkil edə bilməyiblər. Musavat.com-un Regnum-a istinadən verdiyi xəbərə görə, təmas xəttində situasiyanın kəskinləşməsi fonunda həmsədrlər Nyu-Yorkda Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıların görüşünü hazırlayırlar.

sında maraqlıdır, çünki belə olduqda işğal faktı daha da uzanır: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı hər bir Azərbaycan vətəndaşını düşündürən əlbəttə ki, torpaqların azad edilməsidir. Əslində görüşün gec-gec olması Ermənistanın maraqlarına uyğundur, çünki münaqişə unudulur. Ermənilər istediklərindən də iki dəfə artıq torpaq işğal edib. İndi onlar üçün mühüm olan münaqişənin danışıqlar adı altında uzanmasıdır. Zaman keçdikcə işğal olunmuş torpaqların erməniləşdirilməsi dərinləşir. Nəinki Dağlıq Qarabağ, hətta işğal olunmuş ətraf rayonlar belə erməni

Yüz ildə bir dəfə...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Hər millətin tarixində elə adam olur ki, onun inkişaf yolunu müəyyən edir, sanki bu gündən sabaha yol açır. Belələri artıq qeyd etdiyimiz kimi, bütün millətlərin tarixində olub...

Bu yaxınlarda Rusiya saytlarına baxırdım. Gözüm bir məlumata sataşdı. Bu həftə çox maraqlı bir tarix - Rusiyada saqqalları qırılması haqqında böyük Pyotrün sərəncamı qeyd olunub...

Burada Pyotr haqqında salnamə yazmaq fikrində deyiləm. Sadəcə, həmin o fakt maraqlı göründüyü üçün onun üstündə dayandım...

Həm də bilirsiniz maraqlısı nədir? Böyük çarlar, krallar olub ki, onlar böyük və möhtəşəm şəhərlərin, ölkələrin memarları olublar. Belələri çoxdur. Amma bu adamlar içərisində elələri də olub ki, onlar həm də öz xalqlarının memarları və yarıradıcıları olublar...

Pyotr Rusiyada və rusların davranışında çox şeyi dəyişdi. Amma o, əsas bir işi görə bilmədi - Rusiyanı Avropa ölkəsinə, rusları isə Avropa xalqına çevirə bilmədi. Çox çalışdı, amma bacarmadı...

Ona görə də zahiri görkəm dəyişsə də, mahiyyət dəyişmədi - Rusiya Asiya despotiyası olaraq qaldı. Bəli, ölkə zahirən göz oxşaya bilər, amma o, daxilən və fitrətən azad deyilsə, insanları quldursa, bunun nə mənası?..

Bu məlumata, daha doğrusu, qeyd baxarkən, daha iki qeyd diqqətimi cəlb etdi. Biri bu haqda idi ki, Rusiyada hökumətin istənilən saytı, sosial şəbəkəni qapamaq imkanı var. Amma hökumət bununla bağlı hələ tələsmir...

Bilirsiniz bu, nə deməkdir? Əsl şərqi, Asiya despotiyası məhz belə olur - hökmdarın istənilən sərəncamı vermək hüququ var, amma o, öz tələblərinə və daha sadə desək, nökrələrinə mərhəmət və iltifat göstərir, onları nədənsə məhrum etmir...

ABŞ konstitusiyasında birdəfəlik yazılıb ki, Konqres söz azadlığını məhdudlaşdıran qərar qəbul edə bilməz. Bununla hökumətin söz azadlığı ilə bağlı nəyi edə biləcəyi və ya nəyi edə bilməyəcəyi dəqiq müəyyənləşib...

Amma Rusiyada belə deyil. Hökumət istəsə, hər şey edə bilər, hətta insanların nəfəs aldığı havaya da məhdudiyət qoyar, amma o, mərhəmət, bəli, yalnız və yalnız mərhəmət hissindən bunu etmir...

Bəlkə də elə bu kontekstdə gözüme sataşan ikinci qeyd də lap yerinə düşür. Belə ki, məşhur biznes adamı M.Xodorovski həmvətənlərinə ədalətsiz qanunlara itaət etməməyi və onların tələblərini yerinə yetirməməyi məsləhət görüb...

M.Xodorovskinin fikrincə, Rusiyada qanunla hüquq arasında konsensus yox dərəcəsinədir. Ona görə də onların çoxu ədalətsiz və lazımsızdır...

Nəzəri cəhətdən o, haqlıdır. Əgər qanunlar təbii hüququn prinsiplərinə, insan və vətəndaş haqları ilə bağlı qəbul olunmuş əsas beynəlxalq normalara uyğun deyilsə, onda həqiqətən də onların nə dərəcədə hüquqi gücə malik olması sual doğurur...

Amma yalnız nəzəri cəhətdən belədir. Düzdür, insanların qanunları dəyişmək, ədalətsiz qanunlara etiraz etmək hüququ var. Hər bir ölkə öz qanunvericiliyində qanunların dəyişməsi proseduru təsbit edir, kiməsə və ya hansısa qurumla ədalətli təşəbbüs ilə çıxış etmək hüququ da verir. Çox güman ki, Rusiya konstitusiyasında da bu prosedurlar əks olunub...

Təbii, heç kim vətəndaş itaətsizliyinin bəzi formalarını inkar etmir. Ədalətsiz qanunlara qarşı sayğısızlıq, etinasızlıq göstərmək, bununla bağlı aksiyalar və flaş-moblar keçirmək vətəndaşların hüququdur. Amma keçmiş sovet məkanında vətəndaşların qanun yaradıcılığına heç təsadüf etməmişik - əksər hallarda qanunlara hakimiyyətlər üçün daha əlverişli olması baxımından düzəliş edilir. İnsanlar isə qəbul edilən bütün qanuni aktlara "baş üstə!" deyib onlarla yaşamağa üstünlük verirlər...

"Siz qanunları dəyişə bilərsiniz! Bunun üçün müəyyən prosedurlar var!" Təbii ki, M.Xodorovski belə də deyə bilərdi. Amma o, ya orta statistik rusiyalının qəlbən anarxist olmasını duyduğundan, ya da ki, başqa bir səbəbdən onlara və onları təcəssüm etdirən sistemə qarşı itaətsizliyə çağırır...

Daha düzgün yol, bir daha qeyd edirik ki, pis, ədalətsiz qanunları dəyişməkdir - vətəndaş etirazı sırf bununla da bağlı ola bilər... Elə sosial reformizm də budur. Rusiyada heç vaxt mövcud hüquqdan maksimum yararlanmaq bacarığı olmayıb. Bu cəhət onun əsarətində olmuş digər ölkələrə də aiddir. Onların da vətəndaşları üçün hakimiyyətə qarşı Asiya itaətkarlığı var, nəyisə dəyişməyə, nəyisə təkmilləşdirməyə elə də həvəs duymurlar. Yüz ildə bir dəfə ayağa qalxıb hər şeyi uçururlar - yaxşısını da, pisi də...

"Prezidentlərin Nyu-York görüşünün alınmaması Azərbaycanla bağlıdır"

Elxan Mehdiyev: "Artıq xarici ölkələrdə dərc olunan xəritələrdə Dağlıq Qarabağ Ermənistan ərazisi kimi göstərilir..."

Qeyd edək ki, BMT Baş Məclisinin sessiyası sentyabrın üçüncü ongünlüyündə öz işinə başlayacaq. Vasiyyətçilər prezidentlərin görüşünü daha əvvəldən hazırlamağı planlaşdırırsalar da, sonra görüş baş tutmayıb. Bir sıra müşahidəçilərə görə, görüşün baş tutmasının arxasında Amerika və Rusiya arasında rəqabət dayanır. Məsələ ondadır ki, Moskvanın bu görüşdə maraqlı olmadığı iddia edilirdi. İndi isə BMT sessiyasına bir aydan az vaxt qalmış prezidentlərin görüşünün baş tutmayacağı məlum olur.

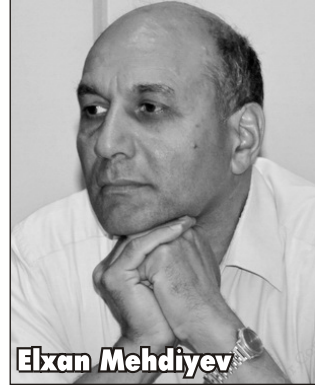
Politoloq Elxan Mehdiyev Nyu-Yorkda prezidentlərin görüşünün ötən ilin oktyabrında Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Paris görüşü zamanı razılaşdırıldığını xatırladı: "Nyu-York görüşü Amerikanın planı deyildi. Sadəcə, ötən ilin oktyabrında Parisdə İlham Əliyev və Serj Sərkisyan arasında prezident Fransua Ollandin iştirakı ilə keçirilən görüşü zamanı belə bir

qərar alınmışdı. Hətta o zaman bu görüş həmsədrlərin birgə bəyanatına da salınmışdı. Həmin vaxt bu görüş haqda məlumatın bəyanata daxil edilməsi Azərbaycan ictimaiyyəti tərəfindən qəzəblə qarşılanmışdı. Çünki orada açıq şəkildə növbəti görüşün bir sonra, yəni 2015-ci ilin sentyabrına təyin olunması Azərbaycanın maraqlarına ziddir. Bu, münaqişənin həllinə məsuliyyətsiz yanaşma idi".

Politoloqun fikrincə, Nyu-York görüşünün baş tutmaması İlham Əliyevin BMT Baş Assambleyasının toplantısına qatılmaması ilə bağlıdır. O, bu il Azərbaycana qarşı tənqidlər səbəbindən ölkə başçısının BMT toplantısına qatılmayacağını deyir: "Nyu-Yorkda görüşün baş tutmaması Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri və danışıqlar prosesi ilə bağlı deyil. Bu daha çox Azərbaycanla bağlı olan məsələdir. Yəni İlham Əliyev bu il Nyu-Yorka getmir və bu səbəbdən də görüş

baş tutması mümkünsüzdür. Qərbi ölkələri, ABŞ, AB Azərbaycan hakimiyyətini son zamanlar sətir şəkildə tənqid edir. Qərblə Əliyev hökuməti arasında münasibətlər xeyli dərəcədə gərginləşib. Belə bir atmosferdə Azərbaycan prezidenti Nyu-Yorka getmək istəmir. Amerikalı vasiyyətçi Uorlik bəyan edib ki, XİN rəhbərlərinin görüşünü təşkil etməyə çalışırlar. Hər kəsə aydındır ki, XİN rəhbərlərinin görüşünün heç bir əhəmiyyəti yoxdur, bunu yalnız vasiyyətçilər istəyir. Çünki bu ilin hesabatına yazmaq üçün görülməli işlərin siyahısı lazımdır. Yəni bu cür adı görüşlər vasiyyətçilər üçün lazımdır".

Politoloq deyir ki, əslində indiki zamanda prezidentlərin görüşünün uzun fasilələrlə baş tutması, danışıqlar prosesinin faktiki olaraq dalana dirməsinə Ermənistanın maraqlarına xidmət edir. E.Mehdiyevin fikrincə, Ermənistan danışıqlar prosesinin zəifləməsi, yalnız görüntü olaraq alma-

Elxan Mehdiyev

ni ərazisi kimi qəbul olunmağa başlayır. Artıq Ermənistanda və xarici ölkələrdə dərc olunan xəritələrdə işğal olunmuş torpaqlar, Dağlıq Qarabağ Azərbaycan əraziləri kimi deyil, Ermənistan ərazisi kimi göstərilir. Erməni uşaqları məktəbdə işğal olunmuş torpaqlarımızı Ermənistan ərazisi kimi göstərən xəritələrlə dərs keçirlər".

□ KƏNAN

Tehranda Azərbaycana qarşı erməni təxribatı

Qarabağ Azadlıq Təşkilatı İran səfirinə müraciət etdi

Qarabağ Azadlıq Təşkilatı (QAT) İranın paytaxtı Tehran şəhərində ermənilərin iştirakı ilə keçirilən tədbirdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair yalan təbliğatın aparılması ilə bağlı İranın Azərbaycandakı səfiri Möhsün Pakayinə müraciət göndərib.

"Yeni Məsəviyə"yə verilən məlumata görə, müraciətdə deyilir: "Mətbuatda gedən və Azərbaycan cəmiyyətini narahat edən bir məsələ ilə bağlı Sizə müraciət edirik. Tehran Dövlət Universitetində bu günlərdə "XXI əsrin əvvəlindən indiyədək Qarabağ böhranının dəyişiklikləri" mövzusunda dəyirmi masanın keçirilməsi ilə bağlı məlumat yayılıb. Məlumatla görə, tədbiri Avrasiya və İran Araşdırmalar Mərkəzi, həmçinin Qafqaz Araşdırmalar Fondu təşkil edib. Universitetin hüquq və siyasi elmlər fakültəsində baş tutan tədbirdə Ermənistanın Qafqaz Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Aleksandr İskəndəryan və Tehran Universitetinin müəllimi, Qafqaz Araşdırmalar Fondunun İran cəmiyyətinin idarə heyətinin üzvü Cəfər Haqqənah məruzələrlə çıxış ediblər. Tədbirdə İran alimləri,

Möhsün Pakayin

Ermənistanın İranda səfirliyinin nümayəndələri və İranda yaşayan ermənilər iştirak ediblər. Tədbirdə hər iki çıxışçı Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin guya ermənilərə məxsus olması, həmin ərazilərin Ermənistana birləşdirilməsinin zəruriliyi, qondarma "Sumqayıt hadisələri" və digər məsələlərə bağlı saxta fikirlər səsləndirib".

QAT ardınca bildirib: "Biz Azərbaycanla İran, iki dost ölkə arasında münasibətlərin daha xoş olmasını istəyir və buna çalışırıq. Ona görə də belə bir dəyir-

mi masanın keçirilməsi, orada anti-azərbaycan təbliğatının aparılmasını, xüsusilə də erməni şovinisti Aleksandr İskəndəryana hər cür yalanlı danışıqlar üçün şərait yaradılmasını zərərli hesab edirik. İran İslam Respublikasının Ali Dini Rəhbəri hörmətli Seyid Əli Xamneyi, həmçinin dost ölkənin dövlət rəsmiləri dəfələrlə bildiriblər ki, Dağlıq Qarabağ islam torpağıdır, Azərbaycanın tərkib hissəsidir və Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır. Biz də İrana

səfərlər edir, müxtəlif görüşlər, konfranslar keçiririk və bu tədbirlərdə İranın rəsmi münasibətinə uyğun mövqedən çıxış edirik. Ona görə də erməni nümayəndəsinin İranın paytaxtında tədbirə qatılaraq rəsmi Tehranın mövqeyinə zidd yanaşma göstərməsi, öz ölkəsinin maraqlarına uyğun təbliğat aparması ən azından başa düşülən deyil. Üstəlik, İran alimi Cəfər Haqqənahın da eyni mövqedən çıxış etməsi heç bir ölçüyə sığmır. Bu adam öz dövlətinin rəsmi mövqeyinə qarşı çıxır. Biz hörmətli Cəfər Haqqənahın mövqeyini anlaşılmaqlıq hesab edirik və onunla görüşüb bu məsələni müzakirə etməyə, ümumiyyətlə, İrana səfər edib bu mövzuda çoxlu tədbirlər keçirməyə hazır olduğumuzu bildiririk. Bu cür görüşlərin, müzakirələrin keçirilməsi iki dost ölkənin yalnız xeyrinə ola, həqiqətin ortaya qoyulmasına xidmət edə bilər".

Dünya bazar günü olduğundan məsələyə Azərbaycan XİN və İran səfirliyindən münasibət öyrənmə bilmədik. Mövzuya qayıdaçağıq.

□ Cavid TURAN

Azərbaycan batırımı - səbiq nazirdən cəsur açıqlamalar

Professor
Saleh MƏMMƏDOV

(Əvvəli 5-ci səhifədə)

Azərbaycana xarici kapital axınına daha da gücləndirmək olar, burada qanunvericilik aktlarını təkmilləşdirməyə ehtiyac var. Həm də xaricə investisiya prosesini tənzimləmək üçün hüquqi baza yaratmaqla xaricə kapital axınına tənzimləmək mümkündür. İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsində ən geniş yayılmış təcrübə - xarici vətəndaşlardan əmanət cəlb etmə və xarici maliyyə bazarlarında şirkətlərin və hökumətin qiymətli kağızlarının satışının təşkili - yolu ilə də böyük miqdarda vəsait toplamaq olar.

Təəssüflər olsun ki, son devalvasiya bu işə ciddi mənfi təsir edib; amma vəziyyəti bərpa etmək olar. Bunun üçün möhkəm və etibarlı maliyyə - bank-pul sistemi qurmamız lazımdır, dünyanın bütün maliyyə mərkəzlərində iri banklarımızın filiallarını qurmalyıq. İri maliyyə mərkəzlərində əmanətlərin faizi 2% dən yuxarı deyil, belə olan halda nə qədər potensial əmanət cəlb etmək imkanlarımız yaranır. Dünyada isə 20 trilyon dollar sərbəst vəsait dolaşmaqdadır, istifadəyə risksiz obyekt axtarır.

Şirkətlərdə olduğu kimi, dövlətlərdə də, inkişafın 60-70%-i kreditlər hesabına maliyyələşir. Bu gün böhrandan çıxmaq və hətta ondan yararlanmaq üçün heç bir başlanılan və nəzərdə tutulan investisiya layihəsini dayandıрмаq qəti olmaz; bəlkə də normal şəraitdə bu, elə də ciddi təsir göstərməzdi; amma böhran şəraitində, panika yaradaraq bütün iqtisadiyyatı iflic edə bilər, potensial imkanlardan istifadə edərək onların hamısını maliyyələşdirmək zəruridir.

Yeni layihələr üzərində düşünmək lazımdır, kənd təsərrüfatı, tranzit iqtisadiyyatı qurulması üzrə, beynəlxalq layihələr, neft və qaz biznesinin restrukturizasiyası, orta və kiçik biznesin inkişafı layihələri və s. yüz milyardlarla vəsait tələb edir. Neft və qazın yanacaq kimi istifadəsi sahələri daralır, yeni istiqamətlərə yönəldilməsi zəruridir. Bu il artıq Toyota şirkəti su və ya sudan alınan hidrogenlə çalışan maşınların kütləvi istehsalına başladı; bu proses bütün sahələrdə davam edir. Amma materialşünaslıq elminin sürətlə inkişafı nəticəsində neft və qazdan bütün sahələrdə istifadə oluna biləcək materiallar, yüzlərlə məhsul növü hazırlanır, hətta armatur, maşınqayırma istifadə olunan materiallar, kosmos sənayesində istifadə olunan materiallar istehsal olunur.

Neft və qazın ucuz satılması əvəzinə onlardan alınan məhsulların daha baha qiymətə satılması faydalıdır. Bu investisiyalar yüz milyardlarla vəsait tələb edir. Tranzit iqtisadiyyatını qurmaq üçün böyük miqdarda vəsait tələb olunur, amma ikiqat mənfəət verir. Yüksək səviyyəli tranzit iqtisadiyyatı quran Sinqapur heç bir neft - qaza malik olmayan, Azərbaycanın ən kiçik rayonlarından biri qədər ərazidə (645 kv km, təqribən Yardımlı və ya Qazax rayonunun ərazisi qədər) elə sistem qurmuşdu ki, ildə 450 milyard dollar, yeni Azərbaycandan 20 dəfə çox məhsul ixrac edir (Azərbaycanın illik ixracı 22 mlrd dollardır). Real və səmərəli tranzit iqtisadiyyatı qurmaq üçün ilk növbədə bütün qanunvericilik bazasını tranzit iqtisadiyyatı prinsiplərinə uyğunlaşdırmaq lazımdır. Prezidentin qeyd etdiyi kimi, ölkənin ən böyük problemi olan inhisarçılıq (monopoliya) aradan qaldırmaq, korrupsiyaya qarşı mübarizəni gücləndirmək lazımdır. Ünsiyyət problemini həll etmək üçün Azərbaycan dili ilə yanaşı, ingilis və rus dillərinin də ikinci dərəcəli dövlət dili kimi istifadə olunması zəruridir. Dünyada ən inkişaf etmiş ölkələr bir neçə dövlət dilinə malik ölkələrdi. Bu, bir tərəfdən, millətin ümumi potensialının artmasına, ünsiyyətin asanlaşmasına, həmçinin yeni bazarların mənimlənməsinə, digər tərəfdən, dostluq münasibətlərinin, informasiya və intellektual mübadilənin genişlənməsinə və artmasına kömək edə bilərdi. Bir dil bilmək bir şəxsdir, 3 dil bilmək üç şəxsin əvəzlənməsi deməkdir. Nümunə kimi göstərdiyimiz Sinqapurda 5 dil, İsveçrədə 4 dil dövlət dilidir, bütün məmurlar bütün bu dilləri bilmək məcburiyyətindədir, başqa cür o heç məmur ola bilməz.

Yuxarıda qeyd edilənlər, sadəcə tezis formasında təkliflərdi, bunları həyata keçirmək üçün çoxsaylı qanunvericilik aktları, əsasnamələr, təlimatlar hazırlamaq, təşkilati sistemini qurmaq lazımdır.

Bu günlərdə Qazaxıstanda restoran sahibinin göstərişi ilə toy keçirdikləri məkanın pulunu tam ödəyə bilməyən bəyin gəlini girov götürüldü. Azərbaycanda da bu cür hadisələrə tez-tez rast gəlinir. Gəlin, bəy və ya onların ən yaxın qohumu restoran sahibi tərəfindən girov götürülür və yalnız borc ödənildikdən sonra buraxılır. Maraqlıdır, restoran sahiblərinin bu hərəkətləri qanunla hansı məsuliyyət yaradır?

Hüquqşünas Müzəffər

Baxış bizimlə söhbətdə belə hərəkətin cinayət hesab edildiyini dedi: "Əgər belə hallar baş verirsə, vətəndaş girov götürülüb restorana olan borcunu ödəyəndən sonra buraxılırsa, bu cür əməllər Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 215.1-ci maddəsi ilə təsnif olunur. Bu əməllərə görə, belə hərəkətləri törədən şəxslər həmin maddə ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib cəzalandırılırlar. Əgər kimsə restoranda toy edib toy bitəndən sonra restoranın və ona göstərilən xidmətin haqqını ödəmirsə, restoran rəhbərliyi tərəfindən həmin şəxs girov götürülürsə, yəni borcun qaytarılmamasına görə hansısa qanunsuz hərəkətlərə yol verilsə, bu əməllər tamah məqsədi ilə törədilir və belə əməllərə görə Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 215.2-ci maddəsində ağırlaşdırıcı hallarda həmin əməllər girov götürmə kimi təsnif olunur. Həmin əməllərə görə 10 ildən 12 ilədək azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutulur. Əgər restoran müdiriyyəti tərəfindən girov götürülən şəxs girov götürüldüyü müddətdə vəfat edərsə, bu zaman girov götürən şəxslərin əməlləri Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 215.3-cü maddəsi ilə təsnif olunur. Belə hal baş verərsə, həmin şəxs 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilə bilər. Ona görə də istər restoran müdirliyi, istərsə də digər şəxslər bu qəbildən cinayətlərin törədilməsindən qorunmalı, insanlarla münasibətlərini sivil qaydada həll etməlidirlər".

Hüquqşünas restoran sahibi ilə toy edən şəxslərin əsliyə müqavilə imzalamalı olduğunu, ancaq bunu heç kəmin etmədiyini bildirdi: "Əsliyə müqaviləsinin tələblərini ödəməyən şəxs barəsində restoran müdiriyyəti qanuni şəkildə məhkəməyə müraciət etməli və müqavilədə göstərilən məbləğin ona ödənilməsi barədə məhkəmə qətnaməsinin çıxarılmasına çalışmalıdır. Problem qanuni şəkildə bu cür həllini tapmalıdır. Amma təəs-

Toydan sonra gənc ailələrə tutulan toy...

Müzəffər Baxış: "Girov götürən şəxsə Cinayət Məcəlləsi ilə ağır cəza düşür"
Dəyanət Rzayev: "İnkişaf etmiş ölkələrdə belə hallara rast olunmur"

süflər olsun ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən restoran müdirliyi elə fikirləşirlər ki, əgər toy sahibi onun pulunu ödəmirsə, ona qarşı istənilən qanunsuz hərəkətə yol verə bilər. Ancaq bayaq da dediyim kimi, bu hərəkətlər cinayət sayılır və girov götürən şəxs Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulan qaydada cəzalandırılır".

Ümumiyyətlə, diqqət etsək bu cür hadisələrin daha çox müsəlman ölkələrində baş verdiyini görürük. Maraqlıdır, insan nəyə görə borc-xərc edib bahalı toy edir və girov qalmaqla təhlükəsi ilə də üzləşir?

Psixoloq Dəyanət Rzayev bildirdi ki, müsəlmanların özləri üçün deyil camaat nə deyər üçün yaşayırlar: "Digər ölkələrdə bu kimi hadisələr 1-2 dəfə baş verə bilər. Təmtəraqı toy keçirmək, sonra da borclu qalmaq müsəlmanlara aiddir. Fikir versək görürük ki, dünyanın 25 inkişaf etmiş ölkəsi var. Onlardan biri xristian ölkəsidir. İkisi isə qeyri-xristian ölkəsidir. Biri Yaponiya, digəri isə Sinqapurdur. Halbuki, bu ölkələrin nefti yoxdur. İnkişaf etmiş ölkə neftlə ölçülmür. Səudiyyə Ərəbistanını götürək. Bu ölkə varlı da olsa inkişaf etmiş ölkə sayılır. Düzdür, burada kasıblar da çoxdur. Amma onların şeyxlərinin, krallarıнын həyatlarına diqqət etsək, qızıldan maşınlar aldıklarını, tualet tikdirdiklərini görürük. Yeni bu cür təmtəraqı meyllilik daha çox müsəlman ölkələrinə aiddir. İnsanlar imkanları çatmasa belə, borca-xərəcə girir və təmtəraqı göstərir. Mə-

sələn, müsəlman ölkəsində toy edəndə qıza aldıkları hər şeyi çıxarırlar nümayişə. Sünnet toylarında da biabırçılıqlar baş alıb gedir. Müsəlman dünyasında belə şey var ki, əgər bir insan toyu təmtəraqı edə bilmirsə, qınaq obyektinə çevrilir. Ona görə də məcbur qalıb borc-xərəcə girir. Qız, ya oğlan evi həmişə çalışır ki, etrafa göstərsin ki, biz varlıyıq. Halbuki imkanları yoxdur. Bu insanlarda özünü təsdiqləmə olur. İnkişaf etmiş ölkələrdə belə hallara rast olunmur. Məsələ, bahalı maşınları inkişaf etmiş ölkələr buraxır. Amma o

inkişaf etmiş ölkələr özlərinin buraxdıqları o maşınları sürmürlər. Almaniya olanda bir almandan soruşdum ki, mən sizin ölkədə buraxdığımız o bahalı maşınlardan sürən birini görmədim. Onlar mənə dedilər ki, biz bu maşınlardan sürüb israfçıyıq etmək istəmirik, o maşınları ərəblər üçün buraxırıq. İnkişaf etmiş ölkələr heç vaxt göstəri xatirinə nəse etmirlər. Onlar daha çox yaşamlarına, qidalanma və sağlamlıqlarına diqqət edirlər, səyahət edir, gəzir həyatdan zövq alırlar".

□ Günel MANAFLI

Cabir İmanov mayor dostunun qətlindən danışdı

Nadir İbrahimov dostum və əsgərlik yoldaşım olub. Bunu Axar.az-a "Bakılı oğlanlar" komandasının üzvü Cabir İmanov səbiq polis mayoru Nadir İbrahimovun öldürülməsi haqda danışarkən deyib.

O, qətli törədən Rövşən Həsənovun həbs olduğunu deyərək əlavə şərh vermək istəməyib. C.İmanov hesab edir ki, onların dost olmasının hadisə ilə əlaqəsi yoxdur.

Qeyd edək ki, avqustun 28-də saat 01.00-da N.İbrahimov güllə yarası ilə xəstəxanaya gətirilib və orada ölüb. R.Həsənov hadisəni törəyərkən istifadə etdiyi "Makarov" markalı tapançanı və patron dərəcəni təhvil verib.

Bu gün Xədicə İsmayıl hökm oxunacaq

Rauf Mirqədirov və Nemət Pənahlının səhhətindəki problemlər davam edir; İntiqam Əliyevə vəkilləri ilə görüşə icazə verilmir

Həbsdə olan məşhur siyasilərin səhhətində yaranan problemlər davam edir. MTN təcridxanasında saxlanılan "Ayna Zerkalo"nun əməkdaşı Rauf Mirqədirov müalicə müəssisəsinə köçürülüb. Onun gözündə və belində problemlər var.

Bu barədə qəzetimizə jurnalistin vəkili Elmar Süleymanov məlumat verdi: "Avqustun 28-də Rauf Mirqədirovla görüşdüm. Müalicə müəssisəsinə köçürülüb. Səhhəti çox pisdir. Gözlərində və belində ciddi problemlər var. Ağrıları tez-tez olur. İstintaqı barədə isə heç nə demək mümkün deyil. Heç bir istintaq hərəkəti aparılmır".

Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin sədri İntiqam Əliyevin 6 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürüldüyü barədə məlumat vermişdik. Hüquq müdafi-

Xədicə İsmayıl

əçisi 14 günlük karantindən çıxıb. Lakin ona vəkilləri ilə görüşünə maneələr yaradılır. Vəkil Fəxrəddin Mehdiyev bildirdi ki, evləncədən İ.Əliyevlə görüşmək üçün aidiyyəti orqana müraciət etməsinə baxmayaraq, avqustun 29-də görüşə icazə verilməyib: "İntiqam bəylə görüşə bilmirik. Ona görə də, bir söz söyləmək mümkün deyil. Onunla görüşmək üçün ayın 15-də məktub göndərdim. Baş İdarədən ayın 20-sində məktub cəzaçəkmə müəssisəsinə göndərilib. Avqustun 28-də görüşə getdim. İcazə vermədilər. Dedilər ki, məktub daxil olmayıb. Bu həftə yenidən görüşə cəhd edəcəyik. Karantindən çıxıb. Amma sonradan belə bir məlumat əldə etdik ki, o,

yenidən karantinə qaytarılıb. Dəqiqələşdirməyə çalışırıq".

Hüquq müdafiəçisinin qızı Nərin Kamilsoy atasının səhhətindən ciddi narahat olduqlarını qeyd etdi: "Hələ tam cəzaçəkmə müəssisəsinə yerləşməyib. Karantindən təzə çıxıb. Telefonla danışıq. Vəziyyəti yaxşı deyil. Səhhətindən çox narahatıq. Karantindən təzə çıxdığına görə həkim müayinəsindən keçməyib. Dərmanları yoxdur. Səhhətindəki problemlər daha da ağırlaşmış".

Müsəvat başqanının müavini Tofiq Yaqublu avqustun 30-da ailəsi ilə telefonla danışdı. Başqan müavininin qızı Nigar Yaqublu bildirdi ki, atasının səhhəti normaldır.

Milli Dövlətçilik Partiyasının sədri Nemət Pənahlının da səhhəti ürəkəcan deyil. Partiya sədrinin həyat yoldaşı Həcər Pənahlı onun səhhətini əvvəlki kimi olduğunu bildirdi: "Xəstəxanaya yerləşdirilməli idi. Amma heç bir məlumat yoxdur. Yaxınlarda səhhəti ilə maraqlanıblar. Axırncı dəfə danışanda dedi ki, ola bilər müalicə müəssisəsinə köçürülüm. Böyrəklərində ciddi problemlər var. Gələn ayın 13-də görüşümüz gözlənilir. Saxlanma şəraitindən heç bir şikayət yoxdur".

Sonda xatırladaq ki, bu gün Bakı Ağır Cınayətlər Məhkəməsinə araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayıl hökm oxunacaq. Saat 14:00-da başlayacaq prosesdə jurnalist son sözüünü deyəcək. Ardınca hökm oxunacaq. Prokuror ona 9 il iş istəyib.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Rusiyanın Yaxın Şərq həmləsi

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Iyulun 14-də başda ABŞ olmaqla Qərb ölkələri ilə İran arasında nüvə sazişi əldə olunanda Qərb mediası bunu Amerikanın Yaxın Şərqdə qələbəsi kimi yozdu. Əslində haqlı idilər, çünki ABŞ artıq Yaxın Şərqdə savaşa tərəf deyil, hər iki savaşa dost olan gücə çevrildi. Faktiki olaraq Yəmənə, İraqda, Suriyada vuruşan İran və Türkiyə-ərəb ölkələri ittifaqı üzərində yeni arbitr yaranırdı.

Və təbii ki, hər kəsin nəzəri Rusiyaya çevrilmişdi. Vaşinqton Rusiyanın Yaxın Şərqdəki ən böyük müttəfiqi olan İranla dost olurdu. Moskvanın yeni Yaxın Şərq siyasəti necə olacaqdı? Artıq rusların bu regionda böyük məğlubiyyətindən yazanlar da vardı. Amma bir məqam hər kəsi şübhələndirirdi: Rusiya və onun lideri Putin İran "altılıq" anlaşmasını xeyli dərəcədə rahat qarşıladı. Aydın idi ki, Rusiyanın Yaxın Şərq siyasəti ilə bağlı alternativləri vardı.

"Alternativlər" isə artıq üzə çıxır. Son bir ayda Səudiyyə Ərəbistanı və Moskva arasında qarşılıqlı səfərlərin, məsləhətləşmələrin sayı artıb. Hələlik ortada anlaşma olmasa da, səfərlər rusların ərəblərlə "ciddi məsələni" müzakirə etdiyi aydındır. Yeri gəlmişkən, son günlər Səudiyyə Ərəbistanı hüquq-mühafizə orqanları ölkə daxilində radikal terrorçu qruplara, İŞİD-ə bağlı, ona dəstək verən şəxslərin yaxalanması ilə bağlı genişmiqyaslı axtarış-əməliyyat tədbirləri başladı.

Söz düşmüşkən, son bir ayda İran xarici işlər naziri Cavad Zərif Moskvanı iki dəfə ziyarət etdi, bir dəfə isə Suriya xarici işlər naziri Vəlid Muallim rusların qonağı oldu. Əsas müzakirə mövzusu isə terrora qarşı mübarizə və Suriya böhranının həlli idi.

Ötən həftə Moskvanın daha bir neçə mötəbər ərəb qonağı - İordaniya kralı İkinci Abdullah, Əbu Dabi şahzadəsi, BƏƏ silahlı qüvvələri baş komandanının müavini Şeyx Məhəmməd Zayed əl-Nəhyan və Misir prezidenti Əbdülfəttah Sisi idi. Yaxın Şərqin ciddi təsirə malik ölkələrinin dövlət başçıları Rusiyada ən yüksək səviyyədə qarşılandı. İordaniya kralı İkinci Abdullah Rusiyanın Yaxın Şərqdəki böhranlarda "həyatı rol" oynadığını bəyan etdi.

Təbii ki, Rusiya hələ sovetlər zamanından Yaxın Şərqdə ciddi əlaqələrə sahib olub, regional münaqişələrin həlli prosesində əsas iştirakçılardan olub. Suriya, İraq, Yəmən kimi ölkələrlə Rusiyanın ciddi əlaqələri olub. Son illərdə isə Rusiya daha çox anti-Qərb bloku, İranın müttəfiqləri ilə yaxın əməkdaşlıqda olub. Moskvanın son bir aydakı diplomatik fəallığı onu göstərir ki, Moskvanın hələ də regionda güclü təsir imkanları qalır. Bu reallığı region ölkələri də anlayır.

Xüsusən də Suriya münaqişəsi göstərdi ki, Rusiyanın bölgədə gücü gözardı edilə bilməz. Maraqlıdır ki, son proseslərin fonunda Vaşinqton da Moskva ilə əməkdaşlıq şəraitində çalışmaqda maraqlıdır. Məsələ burasındadır ki, ABŞ dövlətinin Suriya ilə bağlı xüsusi elçisi Maykl Ratney ötən həftə Moskvaya səfər edərək rəsmi görüşlər keçirib. M.Ratney bu vəzifəyə yeni təyin olunub və belə demək mümkündürsə, yeni missiya ilə gəlib. Təbii ki, onun gündəmində əsas mövzu Yaxın Şərqdə - İraq və Suriyada radikal qruplaşmalara qarşı mübarizə və Suriyada böhranın həlli olub. Ancaq təbii ki, hələlik hər iki tərəf öz mövqeyində qaldığını bəyan edir, Rusiyanın Əsəd şərti var, ABŞ isə Əsədsiz keçid dövrünün olmasında ısrarlıdır.

O da maraqlıdır ki, Suriyada fəaliyyət göstərən müxalifət Milli Koordinasiya Qurumunun baş katibi Həsən Əbdüləzim bəyan edib ki, Amerika və Rusiya Suriya mövzusunda anlaşılıb, münaqişənin bu ilin sonuna qədər həll olunmasında razılaşıblar. Bunun nə qədər həqiqət olduğunu öyrənmək üçün 4 ay vaxtımız var, ancaq müxalifət fəalının açıqlaması ortada hansısa böyük anlaşmanın olması və ya hazırlanması ilə bağlı işlərin görüldüyünü deməyə əsas verir.

Əlbəttə, bu anlaşmalar olsa belə, Yaxın Şərqdə yaxın zamanlarda sülh və sabitliyin əldə olunması inandırıcı görünmür. Eyni zamanda böyük dövlətlərin bu mürəkkəb regionla bağlı tam mənada anlaşacağı da real görünmür. Baş verənlər isə bir daha göstərdi ki, Yaxın Şərq hələ də böyük dövlətlərin əsas mübarizə meydanıdır və hər kəsin burda öz marağı və tərəfdaşları var.

Dövlət qurumlarında yeni ixtisarlar gözlənilir

Cengiz Türkay

Türkiyənin Bakıdakı müşaviri vəfat etdi

Cengiz Türkay girdiyi ağır əməliyyatdan sonra dünyasını dəyişib

Türkiyənin Azərbaycanı səfirliyinin Ticarət müşaviri Cengiz Türkay vəfat edib. Anapress-in məlumatına görə, Cengiz bəy girdiyi ağır əməliyyatdan sonra 52 yaşında dünyasını dəyişib.

Mərhumun cənəzə namazı bu gün - 31 avqustda Ankara Kocatepe Camisində qılınacaq. Daha sonra Cebeci Asri Mezarlığında toprağa tapşırılacaq.

Hörmətli müşavirə Allahdan rəhmət, ailəsinə səbir diləyirik.

Fazil Mustafa: "İslahat xarakterli müəyyən addımlar atılarsa, bunu müsbət dəyərləndirmək olar..."

Fazil Mustafa

Neftin qiymətinin düşməsi Azərbaycan hökumətini müxtəlif antiböhran addımları atmağa sövq edir. Məlumatlara görə, yaxın vaxtlarda oxşar qurumların, paralel fəaliyyət göstərən müəssisələrin və hətta nazirliklərin belə birləşdirilməsi məsələsi yenidən müzakirə obyektinə çevrilib. Birləşdirilmələr prosesini ekspertlər iqtisadi islahatlar adlandırır ki, bu da dövlət büdcə üçün sərfəli addım hesab olunur.

Belə ki, birləşdirmələr baş cə olaraq işsizliyin sayı artatursaysa, bəzi qurum və ya müəssisələr bağlanacaq ki, nəti-

Fazil Mustafa bildirib ki, bəhs etdiyimiz mövzu müxtəlif dövrlərdə fərqli formada müzakirə obyektinə çevrilib:

"İndiyə qədər bir neçə dəfə səsləndirilib ki, bir-birinə oxşar müəssisələrin, nazirliklərin, idarə və komitələrin birləşdirilməsi məsləhətlidir. Bunun isə hansı kontekstdə edilməsi çox önəmlidir. İqtisadi islahatlar xarakterli bir fəaliyyətin tərkib hissəsi olaraq, qurumları birləşdirilməsi və ya ləğvinə normal yanaşılmalı idi. Ancaq indiki şərtlərdə belə bir zərurət, çox da hiss olunmur. Daha çox şəxsi mənada, kiminsə rəhbərlik etdiyi idarə və ya müəssisənin bağlanılmasına üstünlük verilməsi, eyni məsələyə başqa şərh verməyə imkan yaradır. Bu baxımdan, yalnız islahat xarakterli müəyyən addımların atılacağını proqnozlaşdırmaq olarsa, o zaman bunu müsbət dəyərləndirmək olar".

F.Mustafa bildirib ki, birləşdirmələr həm də böhranla əlaqədardır: "Burada həm də böhranın da təsiri var. Dövlət büdcəsində pul çox olduğu zaman, əksər müəssisə və ya qurumlar maddi vəsaitlə təminat oluna bilirdi. Pul azaldıqda isə bunu etmək mümkün olmur. Nəticə etibarilə birləşdirilmə və ya ləğvetmə işləri aparılır".

Deputatın sözlərinə görə, qurumlar birləşdirildiyi təqdirdə əhalinin sosial durumunda da dəyişiklik olacaq: "Birləşdirmələr nəticəsində müəyyən ixtisarlar da olacaq ki, bu da ölkədə işsizliyin artmasına səbəb olacaq. Qarşıda bizi belə bir çətinliklər gözləyir".

□ **Əli RAİS**

Dəmir yolu vağzalındakı müəmmalı ölüm araşdırılmamış qalıb

Lumu Kazımova həyat yoldaşının ölüm faktı ilə bağlı cinayət işi başlanmasını tələb edir

"Həyat yoldaşım Mövsüm Kazımov Bakı Dəmir Yolu vağzalında yerləşən "Ləman" kafesinde öldürüldü". Bakı sakini Lumu Kazımova belə deyir.

Hazırda Bakı şəhəri, Mikayıl Müşfiq küçəsi ev 10, mənzil 45 ünvanında müvəqqəti yaşayan L.Kazımova bildirir ki, həyat yoldaşının öldürülməsi onların əmlakının ələ keçirilməsinə xidmət edib.

L.Kazımovanın sözlərinə görə 28 fevral 2015-ci ildə həyat yoldaşı "Ləman" kafesinde öldürüldəndən sonra Nəsimi Rayon Prokurorluğunda çox səthi araşdırma aparılıb və 1 aprel 2015-ci il tarixdə cinayət işinin başlanılmasının rədd olunması barədə qeyri-obyektiv qərar qəbul edilib. Bununla yanaşı qəbul edilmiş qərar gizlədilib, Baş Prokurorluğun göstərişindən sonra ona verilib: "Həyat yoldaşımın ölümünün səbəbkarı Eldar Əli Əşrəf oğlu Rəhimovdur. Belə ki, Eldar Rəhimov mənim həyat yoldaşımı ticarət qurmaq adı altında aldaraq tanış Elçin Zamanovdan 30 min manat faizlə pul götürüb. Eldar Rəhimov söz verib ki, pulu 3 ay müddətinə qaytaracaq. Bu məqsədlə o, dələduzluq yolu ilə ona olan inamından və etibarından sui-istifadə edərək bizə məxsus olan Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, 3-cü mikrorayon, A.Musatafayev küçəsi 17 "a" ünvanında yerləşən 46 sayılı, 3 otaqdan ibarət olan mənzili girov qoymaq adı ilə aldaraq Elçin Zamanovun adına keçirdi. Sonradan E.Zamanov həmin mənzili banka girov qoyaraq pul götürüb və mənzili bankın iştirakı ilə satıb. Nəticədə mən və həyat yoldaşım yeganə yaşayış sahəmizdən məhrum olaraq küçələrdə qalmışıq. Həyat yoldaşım haqqına nail olmaqdan ötrü dəfələrlə qeyd olunan şəxslərlə əlaqə saxlamışdı. Eldar Rəhimovdan mənzilini qaytarmağı tələb etmişdi. Eldar Rəhimov hər dəfə bizi aldadırdı. Deyirdi ki, Mərdəkan qəsəbəsində Dərya Dadaşov küçəsi 88 ünvanında mülki var. Həmin mülki 450 min manata satıb mənzili geri qaytaracaq. Lakin bu söhbət də günü-gündən uzanırdı. Artıq onun bu hərəkətlərinə həyat yoldaşım dözə bilmirdi. Sonuncu dəfə də Eldar Rəhimovla yoldaşım "Ləman" kafesinde görüşüb ki, bu məsələyə son qoyulsun. Görüşən zaman həyat yoldaşımın Eldar Rəhimovun arasında mübahisə olub. Həmin vaxt baş verənlər mühafizə kamerası tərəfindən çəkilib. Lakin kamera görüntüləri saxtalaşdırılaraq tam variantda işə əlavə olunmayıb. Hər hansı bir araşdırma aparılmadan rədd qərarı qəbul olunub. Araşdırmanı aparən şəxslərin qeyri-qanuni hərəkətlərinə görə mən bu günə qədər də haqq ədalətə nail ola, pozulmuş hüquqlarımı bərpa edə bilmirəm".

L.Kazımova deyib ki, qanun bu tələblərinə zidd olaraq bilərəkdən hadisə ilə bağlı istintaq aparılmayıb. Əldə olunan mütəbər sübutları gizlədilib və cinayəti törədən şəxs məsuliyyətdən kənar saxlanılıb: "Müstəntiq Anar Abiyev Eldar Rəhimovun cinayət əməlinə düzgün hüquqi qiymət vermədi. Mən dövlətimizə, prezidentimizə, qanunlarımızı güvənərək, onlara arxalanaraq pozulmuş hüququmun bərpa olunmasını tələb edirəm. Ümidvaram ki, ölkənin ali rəhbər şəxsləri mənə və həyat yoldaşıma qarşı törədilmiş cinayətin iştirakçılarının məsuliyyətə cəlb olunmasını təmin edəcək. Ona görə də xahiş edirəm ki, Nəsimi Rayon Prokurorluğunun müstəntiqi Anar Abiyevin iş üzrə qəbul etdiyi 1 aprel 2015-ci il tarixli qərarının ləğv olunsun. Həyat yoldaşımın ölüm faktı ilə bağlı cinayət işi başlansın, Eldar Rəhimov, Elçin Zamanovun dələduzluq əməllərinə düzgün qiymət verilməsi təmin edilsin".

□ E.HÜSEYNOV

Vətəndaşların hüquqlarını tapdamaqda məşhurlaşan "Gəncəbank"-ın rəhbəri Pərvanə Novruzovanın adı keçən daha bir maxinasiya üzə çıxdı. Bu haqda redaksiyamıza məlumat verən vəkil Ceyhun Yusifov deyib ki, Samux rayon sakini İltimas Dəmir qızı Əliyevanın mətbuat vasitəsi ilə prezidentə müraciətindən sonra Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə (ƏMDK) sorğu ilə müraciət edib.

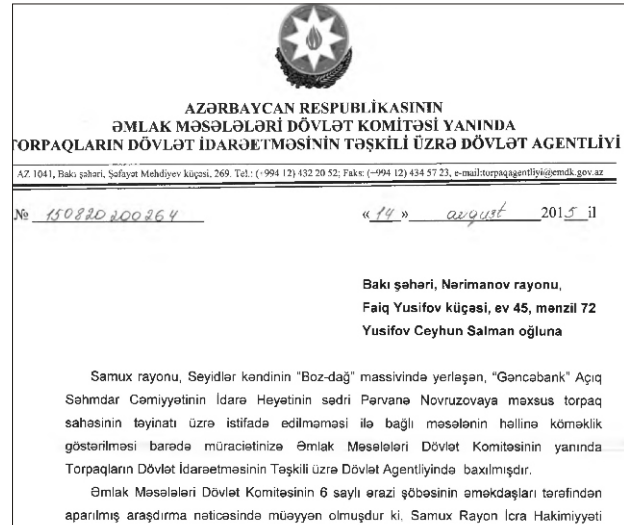
Yada salaq ki, İltimas Əliyeva prezidentə müraciətində bildirib ki, Pərvanə Novruzova Samuxun icra başçısı Alı Qocayevlə birgə onun torpağını qanunsuz yollarla əlindən alıblar: "25 ildən artıqdır ki, Samuxun Bozdağlar massivini deyilən ərazisində qış otlaq sahəsindən icarəyə yer götürüb əkinçilik və heyvandarlıqla məşğulduq. Onlarla insanın obyektini, evini min bir haqsızlıqla əlindən almış "Gəncəbank"-ın sahibəsi torpağımızı qanunsuz şəkildə və zorakılıqla əlimizdən almağa çalışır. Maraqlısı odur ki, bütün Gəncə və Samuxun inzibati idarəetmə orqanları Pərvanə Novruzovaya təciliyyət göstərir. Ölkə rəhbərliyinin tələblərini bir kənara qoyub ondan tapşırıq-komanda olaraq rayon rəhbərliyində işləyirlər. Öz vəzifə borclarını, dövlət başçısı qarşısındakı öhdəliklərini və nəhayət, öz vicdanlarını unudub təcürübə-siz bir qadının təhriki ilə əhalinin hüquqlarını pozur, kasıb zəhmətkeş xalqın ruzusu və çörəyi ilə oynayırlar".

Vəkil ƏMDK-ya ünvanladığı sorğuda Əliyevanın müraciətində göstərdiyi ərazidəki torpaqların hansı əsasla özgeninləşdirildiyinə aydınlıq gətirilməsini istəyib.

ƏMDK yanında Torpaqların Dövlət İdarəetməsinin təşkil üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Mohuma Həraçiyevin sorğuya

Əmlak Komitəsi Samuxdakı torpaq maxinasiyalarını təsdiqlədi

"Gəncəbank" rəhbərinə hektarlarla torpağın qanunsuz ayrıldığı məlum oldu

verdiyi cavabda deyilir:

"Samux rayonu, Seyidlər kəndinin "Boz-dağ" massivində yerləşən, "Gəncəbank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri Pərvanə Novruzovanın onun Gəncədə yerləşən evlərini və gözəllik salonunu ələ keçirdiyini açıqlamışdı. Bundan sonra məlum olub ki, P.Novruzova barəsində Gəncə Prokurorluğunda cinayət işi başlanıb, iş Baş Prokurorluğa ötürülüb. Novruzova Gəncəyə ezam olunmuş əməkdaşlarımızla bəz verənlərlə bağlı açıqlama vermək istəməyib.

sində müəyyən olunub ki, Samux Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının 29 may 2013-cü il tarixli 58 sayılı sərəncamı ilə Samux rayonu "Boz-Dağ" massivində 3,4,5,6,7 sayılı qış otlaq sahələrindən, Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsinin 16.4 və 16.7 maddələrinin tələblərinə zidd olaraq 100 hektar örtüş sahəsinin mal-qara və davarların saxlanması ucun Gəncə şəhər sakini Həsənov İsmət Anar oğluna 25 il müddətinə icarəyə verilməsi və həmin ərazinin 1 hektarında heyvandarlıqdan aparılmış araşdırma nəticə-

tikintisinə icazə verilməsi qərara alınıb. Qeyd edilən qanun pozuntularının aradan qaldırılması məqsədilə Samux Rayon İcra Hakimiyyətinə müvafiq məktub göndərilib və icarəçi İ.A.Həsənovun barəsində Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsinin tələblərinə əsasən inzibati xəta haqqında protokol tərtib edilib".

Qeyd edək ki, İ.Əliyeva prezidentə müraciətində bildirdi ki, rəsmi sənədlə istifadə hüququ ona aid olan ərazidə P.Novruzova tikinti aparmağa başlayıb. Yada salaq ki, P.Novruzova paytaxtdan kənarında fəaliyyət göstərən yeganə bankın İdarə Heyətinin sədridir. Bir qədər əvvəl Rusiya vətəndaşı Natalya Kərimova ölkə rəhbərliyinə müraciət edərək P.Novruzovanın onun Gəncədə yerləşən evlərini və gözəllik salonunu ələ keçirdiyini açıqlamışdı. Bundan sonra məlum olub ki, P.Novruzova barəsində Gəncə Prokurorluğunda cinayət işi başlanıb, iş Baş Prokurorluğa ötürülüb. Novruzova Gəncəyə ezam olunmuş əməkdaşlarımızla bəz verənlərlə bağlı açıqlama vermək istəməyib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

P.S. P.Novruzovanı dinləməyə, mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Bakı sakini 17 ildir məhkəmə qərarının icrasını gözləyir

Xaləddin Məmmədov: "Mənə deyirlər ki, məhkəmə qətnaməsi üzrə icra sənədləri itirilib və bu səbəbdən onun icrası mümkünsüzdür"

Azərbaycan Respublikasının adnan çıxarılan məhkəmə qərarlarının icra olunmaması artıq kəskin problem şəklini alıb. Ədliyyə Nazirliyi İcra Baş İdarəsi konkret statistik rəqəmləri ictimailəşdirməyə də, məhkəmə qərarlarının kifayət qədər böyük hissəsinin icra olunmadığı faktıdır. Vətəndaşlar aylarla, bəzən isə illərlə məhkəmələrə ayaq döyür, nəhayətdə ədalətin bərqərar olmasına nail olurlar. Amma bir çox hallarda qərarların icrası mümkünsüz görünür.

Nərimanov rayonu, Atatürk prospekti ev 39, mənzil 68 ünvanında yaşayan Xaləddin Məmmədov 17 ildir ki, Nərimanov Rayon Məhkəməsinin çıxardığı qərarın icra olunacağı günü gözləyir. Prezidentə ünvanladığı müraciətində X.Məmmədov yazır ki, Nərimanov məhkəməsi Dövlət Sərhəd Xidmətinin N sayılı

muş ziyanın əvəzi olaraq 4700 manat tutulub ona ödənilməsinə qət edib.

"Məhkəmə qətnaməsi 11.09.1998-ci ildə qanuni qüvvəsinə alıb və icraya yönəldilib. 19.06.2015-ci il tarixdə Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 8 (005)-6 / 2015 nömrəli Qərarı ilə qət edilmiş məbləğ 4700 manat indeksasiya olunaraq 10 340 manat kimi müəyyən edilib.

Lakin artıq 17 ildir ki, məhkəmə qətnaməsi icra olunmur. Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəhbərliyi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına, Azərbaycan dövlətinə qarşı hörmətsizlik edərək məhkəmə qətnaməsini uzun müddətlik icra etmir. Axi Konstitusiyamızın 129-cu maddəsinə əsasən, məhkəmə qərarları dövlətin adından

çıxarılır və onların yerinə yetirilməsi hamı üçün məcburidir.

Cənab Prezident! Hesab edirəm ki, məhkəmə qərarının icra olunmamasında Ədliyyə Nazirliyinin İcra Baş İdarəsinin Nərimanov icra şöbəsinin də günahı az deyil. İcra şöbəsi mənim yazılı müraciətimə heç bir cavab verməyib, şifahi olaraq bildirib ki, adı çəkilən məhkəmə qətnaməsi üzrə icra sənədləri itirilib və bu səbəbdən də məhkəmə qərarını icra etmək qeyri-mümkündür. Bundan əlavə icra şöbəsi məhkəmə qərarını icra etməyən cavabdehə qarşı "İcra haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan tədbirləri görməyib. Mənim isə ancaq bir yolum qalıb - İnsan Haqları Üzrə Avropa Məhkəməsinə müraciət etmək. İcra edilməyən məhkəmə qərarlarına dair isə Avropa Məhkəməsi birmənalı olaraq dövlətin ziyanına qərar çıxarıb. Bu isə birinci növbədə dövlətimizin beynəlxalq imicinə bir zərbədir və burada birbaşa günahkar - məhkəmə qərarının icra etməyən cavabdeh dövlət məmurları və qərarların icrasında təmin etməyən icra məmurlarıdır. O məmurlar ki, dövlət büdcəsindən maaş alırlar və dövlətin maraqlarının keşiyində durmaldırlar.

Hörmətli cənab Prezident! Sizdən məhkəmə qərarını 17 ildir icra etməyən dövlət məmurlarına qarşı müvafiq tədbir görməyinizi xahiş edirəm".

□ E.HÜSEYNOV

Daşlı dar küçələri qalxdıqca xəyalən keçmişə - tarixin zirvəsinə doğru girdik. Sanki daşlı yollar, hətta divarlar belə əsrlər öncə gördüklərindən danışdı. Söhbət Böyük Qafqaz dağlarının ətəklərində, qədim şəhərlərdən biri olan, Şəkinin şimal qərbindəki Kiş kəndində yerləşən alban məbədinə gedir.

möhtəşəm abidələrindən sayılan bu məbədin ərazisində aparılan arxeoloji qazıntılar zamanı bir sıra qəbirlər aşkar edilmişdir. Tədqiqatların gedişində sübut olunub ki, bu qəbirlərin tarixi tunc dövründən başlayaraq son orta əsrlərə qədər böyük bir zamanı əhatə edir. Burada sərđabələr və içərisində olan skeletlər insanda daha böyük maraqa oyadır. Sər-

dabələr haqda məlumat verən bələdçi məbəddəki sərđabələrdə üst-üstə 7 nəfərin dəfn olunduğunu dedi: "Sərđabə bir neçə insanın dəfn olduğu yerə deyirlər. Əgər müsəlmançılıqda bir yerə yalnız bir müddət sonra yeddi insanı dəfn etmək mümkün idisə, sərđabə haqqında eynisini demək mümkün deyil. İstər bir insanın dəfnindən 3 gün, istərsə

də 1 ay keçsin, həmin sərđabə açılır və digər insan onun üstündən dəfn olunur. Bu sərđabədə dəfn olunan insan sümükləri hələ də qalmaqdadır. İlk sərđabədə basdırılan insanın boyu 2 metr, 2 metr 20 santimetr olub".

Məbədin nəzdindəki həmin sərđabələrdəki boyu həddən artıq uzun olan nəhəng insan skeleti insanda olduqca

Bizim əziklər

Sevinc TELMANQIZI
 s.qurbanova@gmail.com

Sizi deyə bilmərəm, amma mən hər dəfə o mənzərələri görəndə eyni hissi keçirirəm. Dejavu misalı, içim içimi yeyir. O ki, balaca uşağımız özünü baxırda pis aparanda, ölüb yerə girməyi arzulayırdıq ha, onun kimi bir hissə deyək. Bir deyil, beş deyil, gör nəçənci dəfədir...

Bizimkilər Türkiyə efirinə ayaq açandan biz bu zülmü yaşayırdıq. Fərq etməz - musiqi, gözəllik, geyim, moda, yemək... verilişlərində bir də görürsən, milli xanımlarımızdan, bəylərimizdən biri göründü. Girişdə yazdığım kimi olurdum dərhal. Deyirəm, aha, indi bunların yerinə xəcalət çəkmə anlarımız başladı. Azərbaycan dilini osmanlı türkcəsinə qatıb, hər iki dilə bir yasin oxudacaqlar öncə. Ardınca səviyyəsi danışdıqları, "kiçik qardaş" kompleksindən qaynaqlanan əzilib-büzülmələri, aparıcıdan tutmuş, münsiflərin ən nüfuzsuz üzvünə qədər hamıya yaltaxlanma cəhdləri, yeri gələndə sonuncuların aşağılamaları, ironiyalı sözlərinə qonaq olmaları... Onlar orda yer tutacaq-tutmayacaq, bilinməz, amma biz ekran başında özümüzə qara torpaq altında bir yer arzulamağa başlayırıq.

Son olaraq birini TV8-in efirində yayımlanan "Rising Star" verilişində gördüm. Daha doğrusu, internetdən izlədim. Adam İbrahim Tatlıses fanatıdır, soyadını dəyişib Altın-səs edib, adı da Rəşad. Səsi də gözəldir, Allah var. Amma siz davranışları görürsünüz. Adamı pərəstiş etdiyi İbrahim Tatlısələ telefonla danışdırırlar və o... baxmasaz yaxşıdır. Hələ biri də vardı. Moda verilişinə çıxıb özünü biabır etdi, münsiflərdən tutmuş, yarışmaçılara qədər hər kəs qızın üstünə necə şığıdısa, əlimizi ekrandan uzadıb, onu ordan xilas etmək istədik.

Amma sonra da fikirləşirsən ki, bəyəm bu, yeganə faktıdır? Azəri qızı Günəldən üzü bəri neçə belə nümunəmiz olub? Sevinc-Sevil bacıları, Sima, "Ben bilməm, eşim bilir"dəki cütlüklər və s. və i. Moda verilişi deməyiblər, yemək verilişi deməyiblər, hamısına çıxıblar bizimkilər. Yaxşı da ediblər. Amma sanki yeganə məqsədləri var: özlərini əzdirəcəklər, acındıracaqlar...

Baxırsan ki, aralarında qabiliyyətli olanları da çoxdur. Hətta Elnur kimi qələbə qazanıb, Azərbaycanın adını efirdən eşitdirənlər də çıxıb. Amma mütləq əksəriyyəti "kiçik qardaş" kompleksindən irəli gələn bir əzilməliklə görünür. Hətta bəzən münsif kreslosuna oturduların belə səs potensialı onlardan aşağı olur. Bununla belə, komplekslərini qabanıq şəkildə ötürürlər efirdən bizə.

Axı bizim postmodernistlər demişkən, döndərdən başqa Bakıya heç nə gətirməyən osmanlılar qarşısındakı bu əzilməlik niyə? "Yahşi Cazibə" serialındakı azərbaycanlı obrazının haqq-hesabı bitməyib hələ. Yəqin yadıңызdadır, iki ildən artıq davam edən serialın sonunda baş qəhrəman olan azərbaycanlı Cazibə dələduz qadın kimi təqdim olunmuşdu. Türk telekanallarından - seriallarından, filmlərindən, evlilik proqramlarından evimizə soxulan azərbaycanlı qəhrəmanlar daim qıçıq yaratdığı üçün bir neçə dəfə bundan bəhs etmişəm. Amma örnəklər bitmir axı. Sabirin sözü ilə desək, bu aynada özümü əyri gördüyüm üçün yox. Sadəcə, daim bu aynanın bizi istədiyi kimi, həm də yanlış göstərdiyi üçün. Ura-patriotluqdan uzağam, "bizdən bir dənədir" deyənlərdən də deyiləm. Sadəcə, anlamadığım o ki, bu günə qədər niyə azərbaycanlılar Türkiyə ekranlarından ya dələduz iş adamı, ya əxlaqsız qadın, ya da pullu ər axtaran çoxbilmiş qızlar sifətində tanınıb? Və bizim milli yarışmaçılar da sanki onların bu yanlışına haqq qazandırılmış kimi daim özlərini olduqlarından daha aşağı, daha zəif, daha əzik göstərməyə meyl edirlər? Məntiq nədir? Aqlamayana pəpə yoxdu? Özünü əzdirməsən, səni görmürlər, tanımırlar, səs vermirlər?

Kəsəsi, Türkiyə efirində ağlayan, sıtqayan, əzilən, məzlum yerlilərini görməkdən sıxıldıq. İmkan varsa, istedadlı, səviyyəli, bir az da qürurlu arkaadaşlar yollansın qardaş ölkəyə.

Özünü əzdirməyə bu qədər həvəsli olanı əzərlər. Bu, o qədər banal həqiqətdir ki, üstünə başqa söz tanımıram.

Sirli-sehrli dağ qalasına səyahət...

Kiş kəndindəki alban məbədinin ziyarətəgaha çevrilməsinin sirri

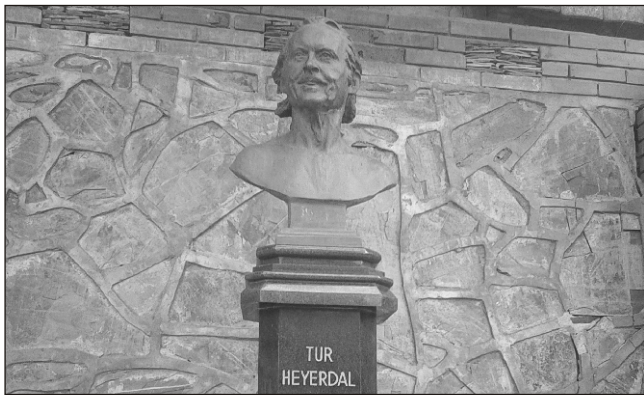
Məbədə gedən yol əvvəlcə yoxuşa qalxır, sonra enərək yarım daire şəklində davam edirdi. Daş döşənmiş bu yolla gedərkən bizə elə gəlirdi ki, sanki nağıllarda təsvir olunan sirli-sehrli bir dağ qalasına doğru gedirik və az sonra bu ecazkar yerin bütün seyrini öz gözlərimizlə görəcekdik. Məbədə doğru yol alarkən ətraf mühitdə diqqətimizdən yayınmadı. Bu yol da bu məbədin seyrinə əlavə gözəllik qatmışdı.

Yolun alt və üst tərəfi həyətyanı bağlarla əhatə olunub. Səfərimiz yay fəslinə təsadüf etdiyindən, yol kənarında qırmızı albalı və ağ-qırmızı gilə ağaclarının yaratdığı mənzərə bizi valeh edirdi. Sanki təbiət nəhəng yaşıl bir xalça toxumuş və onu rəngarəng nağıllarla bəzəmişdi. Belə gözəl mənzərə ilə əhatələnmiş yol yenidən yoxuşa qalxaraq nəhayət məbədə yaxınlaşır.

Məbədin yuxarı hissəsində ilk olaraq bu unikal tarixi abidənin bərpasına xeyir-dua vermiş məşhur Norveç alimi Tur Heyerdalın büstünü gördük. Qeyd edək ki, Qafqaz Albaniyasına aid abidələrdən biri olan bu məbəddə UNESCO-nun dünya əhəmiyyətli abidələri siyahısındadır. Məbəddə 1-5-ci əsrlərə aid və Cənubi Qafqazda ilk kilsələrdən sayılır. Məbəddə ərazisini əhatə edən divarların qalıqları bəzi yerlərdə indi də qalmaqdadır.

Giriş üçün bileti alıb içəri daxil oluruq. Məbədin içərisinə daxil olarkən sanki tamamilə başqa bir auraya düşürsən. Burada ruhaniyyət havası istər-istəməz insanın ruhunu ağuşuna alır. Elə bu vaxtda alban qəbirlərini, muzey eksponatlarını gözə keçiririk. Bələdçinin dediyinə görə, məbəddə kilsənin qülləsi, qülləyə bitişik divarlar yerli materialla - şırım daşla hörülüb və kireclə suvanıb. Məbəddə ərazisini əhatə edən divarların qalıqları indi də qalmaqdadır. Divar qalıqları məbədin özünün az qala Maflar məhəlləsi boyda bir əraziyə malik olduğunu göstərir.

Bütün bunlar bu məkənin sadəcə bir ibadətəgah yox, bölgədə tanınmış müqəddəs dini mərkəz olmasından xəbər verir. Qafqaz Albaniyasının ən

dərin təəssürat yaratdı. Bir anlığa daş nizə və baltalarla silahlənib ov dalınca qaçan qədim insanlar gözümüzün önündə canlandı. Sanki qullarımıza haradansa onların nəreyə bənzer səsləri gəlirdi. Məbədin divarının qırağında olan qəpiklər də diqqətimizdən yayınmır. Öyrənirik ki, məbədin qülləsinin divarlarına demir pul yapışdırmaq adəti var. Bura gələn insanlar ürəklərində niyyət tutur və əllərindəki qəpikləri divara doğru atırlar. Əgər pul divara yapışsa, demək, həmin adamın niyyəti həyata keçəcək. Ürəyində tutduğun niyyət reallaşarsa, təkrar bura qayıtmalı və yenedən pul qoymalısan. Demir pulların divara yapışmasının səbəbinə gəlincə isə, bu qüllənin divarlarının üç tərəfdən metal pulları cəzb etmək xüsusiyyətinə malik olması ilə əlaqədardır. Pulların divara yapışmasını nəmliklə, uzun müddət şam yandıqından divarlara parafin qatının çökməsi və qüllə daxilində hava cərəyanı ilə izah edirlər.

Belə məqəlik xüsusiyyətlərinə görə məbəddə kilsə ocaq, pir, ziyarət kimi müqəddəs yerlərdən hesab olunur. Məbədin şimal-qərb hissəsində, 4-5 metr aralıqda uzunluğu 2 metrə qədər, eni 1 metrə çox olan yastı, tava daş var. Yeriməyən, dil açmayan və ya digər şikəstliyi olan uşaqları bu daşın üstündə bir gün oturmaqla onları ruhi və cismani xəstəliklərdən xilas etməyi mümkün sayırlar. Məbədin yerli əhali tərəfindən bu günə qədər qorunub saxlanması əsas səbəbi onun müqəddəs sayılmasıdır ki, bu da onun antikliyi ilə üzvü surətdə bağlıdır.

Məbədin yaranma tarixi Qafqaz Albaniyasında xristianlığın yayılma tarixi ilə üst-üstə düşür. Tarixi qaynaqlara görə, məhz Kişdə birinci əsrdə apostol Foddeyünün şagirdlərindən biri olan müqəddəs Yelisey "alban kilsələrinin anası" hesab edilən kilsənin əsasını qoyub. Amma bu məbəddə hələ xristianlıqdan xeyli əvvəl ibtidai dini inanca malik insanlar üçün də müqəddəs məkənlər olub.

Budur, artıq nağıllardakına bənzer sirli-sehrli dağ qalasını tərk edirik. Burada olduğumuz müddətdə sanki əsrlər öncəyə gedib o dövrün adətlərini, psixologiyasını yaşamış, hiss etmiş olduq.

□ Günel MANAFLI
 Fotolar müəllifindir

Ermənilər Azıx mağarasının altını üstünə çevirirlər

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycanın işğal altındakı Xocavənd rayonu ərazisində yerləşən Azıx mağarasında rəsmi Bakının icazəsi olmadan qanunsuz arxeoloji qazıntı işləri davam etdirilir. Modern.az xəbər verir ki, ermənilərə məxsus sosial şəbəkələrdə Azıx mağarasında aparılan qanunsuz ekspedisiya işlərini özündə əks etdirən ən yeni fotolar yerləşdirilib.

Bu fotolardan məlum olur ki, əraziyə dəvət etdiyi beynəlxalq arxeoloqlar qrupunun köməyi ilə Azıx mağarasının altını üstünə çevirən Ermənistan rəhbərliyi növbəti fitnəkar əməllərə imza atmaqdadır.

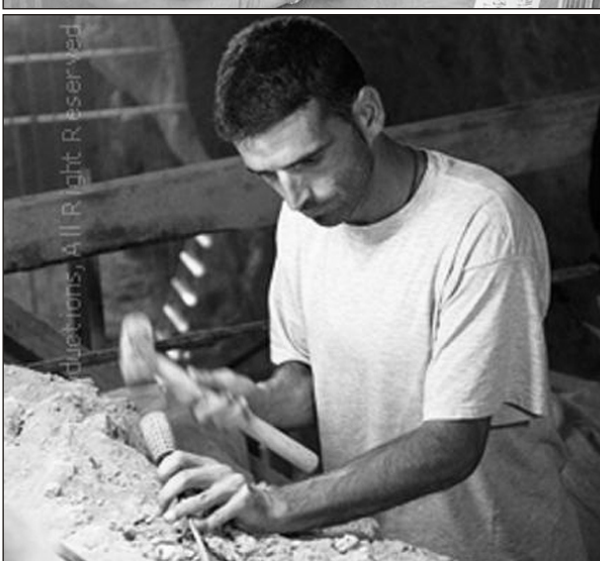
Hazırda Azıx mağarasında qazıntı işlərini davam

etdirən beynəlxalq arxeoloqlar qrupuna Ermənistan, İngiltərə, İrlandiya və İspaniya alimləri daxildir. Beynəlxalq tədqiqatçılar qrupuna İspaniyanın Madrid şəhərində yerləşən Təbiət Elmləri Milli Muzeyinin əməkdaşı Yolanda Fernandez-Jalvo və Ermənistan Milli Elmlər Akademiyasının Molekulyar Biologiya İnstitutunun əməkdaşı Levon Yepiskopyan başçılığını edirlər.

Verilən məlumatlardan belə məlum olur ki, ermənilər Azıx mağarasındakı ekspedisiya işlərinə tək cənubi alimləri cəlb etməyiblər, həm də xarici elm ocaqlarında təhsil alan aspirantlar, dissertantlar və eyni zamanda jurnalistlər dəvət olunublar.

Ekspedisiya qrupu Azıx mağarasındakı son qazıntılar nəticəsində dünya elminə gerekli olan çoxlu qiymətli materiallar aşkar edib. Şübhəsiz ki, bu tapıntılar dünyaya erməni maddi tarixi-mədəniyyət nümunələri kimi təqdim ediləcək.

İşğal altındakı Füzuli şəhərindən 16 km aralıda yerləşən, Quruçay sahilindəki məşhur Azıx mağarası ibtidai insanların yaşayışını,

məişətini və dünyagörüşünü tədqiq etmək baxımından həmişə alimlər üçün böyük maraq kəsb edib. Hazırda Qarabağdakı separatçı rejimin nəzarəti altında olan Azıx mağarasında qanunsuz tədqiqat işləri 1999-cu ildən başlayaraq bu günümüzə də davam etdirilir.

300-350 min il bundan əvvəl yaşamış insanların izləri, alətləri və qədim heyvanların aşkar olunmuş sümükləri ekspedisiyanın sonunda Ermənistan və Qərbi ölkələrinin muzeylərinə göndərilir.

Azıx mağarasında çəkilmiş ən son fotosəkilləri təqdim edirik.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks halqa qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

"Məmurlarla dostam" deyən falçı məhkəmə zalında həbs olundu

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda ittiham olunan Bakı şəhər sakini, 1949-cu il təvəllüdü Saraxanın Süleyman qızı Babayevanın cinayət işi üzrə məhkəmə istintaqı başa çatıb.

Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosese hakim Cavid Hüseynov sədrlik edib. Prosesdə hökm oxunub. Məhkəmə azadlıqda olan Saraxanın Babayeva barəsində 7 il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası təyin edib. O, məhkəmə zalında həbs olunub.

İstintaq yolu ilə müəyyən edilib ki, Saraxanın Babayeva özünü "ilahi qüvvəyə malik falçı" kimi təqdim edərək müxtəlif şəxslərin etibarından sui-istifadə edib və onları aldadıb. O, Turanə Məmmədli adlı vətəndaşa evlərində baş verəcək faciənin qarşısını alacağını vəd edərək sonuncunun 1500 manat pulunu mənimsəyib. Gələcəkdə evləri söküləndə T.Məmmədliyə böyük məbləğdə pul verəcəyinə inandıraraq onu öz yaşadığı evə qeydiyyata saldırmaq adı ilə daha 5500 manat pulunu alıb.

Bundan başqa S.Babayeva xeyriyyə tədbirlərinin birində tanış olduğu Təranə Mərdanovaya böyük məmurlarla əlaqəsinin, yüksək vəzifəli şəxslərlə tanış olduğunu deyərək onu nüfuzlu dövlət qurumlarının birində şöbə müdiri vəzifəsinə işə düzəldəcəyinə söz verib.

T.Mərdanovani aldadaraq 25 min manat pulunu və külli miqdarda qızıl-zinət əşyalarını dələduzluq yolu ilə ələ keçirib. Tərətdiyi cinayət əməlinə görə S.Babayevaya qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

Əvvəllər də dələduzluğa görə həbsdə yatmış S.Babayeva barəsində başqa yerə getməmək haqqında iltizam qətimkan tədbiri seçilib.

Təqsirləndirilən şəxs qismində dindirilən Saraxanın Babayeva ona elan olunmuş ittihamla özünü qismən təqsirli bilib. O, ifadəsində uzun illər baxıcılıqla məşğul olduğunu göstərib.

Olimpiya Stadionu klublarımızın üzünə nə vaxt açılacaq?

Azərbaycan futbolunda tarix yazan klublarımız öz oyunlarını hələ bir müddət də burada keçirə bilməyəcək. Futbol tariximizdə ilk dəfə UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsində Azərbaycanın iki - "Qarabağ" və "Qəbələ" klubları çıxış edəcək. Son illər "Qarabağ"ın avropa kuboklarında uğurlu çıxışları futbol azarkeşlərinin stadionlara axımına səbəb oldu. Bu il isə artıq iki klubumuz azarkeşlərə bu sevinci yaşatdı.

Avropa kuboklarında çıxış edən klublarımız əsasən ev oyunlarının 31 min azarkeş tutumuna malik olan Tofiq Bəhramov adını Respublika Stadionunda keçirirdilər. Əldə edilən bu uğurdan sonra qrup mərhələsinin oyunlarının Olimpiya Stadionunda keçiriləcəyi ilə bağlı müzakirələr başladı. Çünki "Qarabağ" ev oyunlarında Respublika Stadionunda tam azarkeş dəstəyi ala bildi. Bundan sonrakı oyunlara isə daha çox azarkeşin gələcəyi gözlənilir.

Lakin futbol azarkeşləri 70 minə yaxın izləyici tutumu olan Olimpiya Stadionunda klublarımıza dəstək ola bilməyəcək. Buna səbəb artıq UEFA-nın oyunların keçiriləcəyi stadionların adını açıqlamasıdır.

"Qarabağ" ev oyunlarını Tofiq Bəhramov adına Respublika stadionunda, "Qəbələ" isə "Bakcell Arena"da keçirəcək. Klublarımızın bu mövsümdə Olimpiya Stadionunda çıxış etməsi mümkün olmayacaq.

"Qəbələ" sentyabrın 17-də ilk ev oyununu Yunanistanın PAOK klubu, "Qarabağ" oktyabrın 1-də Belçikanın "Anderlecht" klubu ilə keçirəcək. "Qəbələ"nin rəqibləri C qrupunda "Borussiya Dortmund", PAOK və "Krasnodar" olacaq. "Qarabağ" isə J qrupunda "Tottenham", "Anderlecht" və "Monako" ilə mübarizə aparacaq.

Qeyd edək ki, Olimpiya Stadionunda ilk oyun "Avro-2016"-nın seçmə mərhələsində oktyabrın 10-da keçiriləcək. Azərbaycan millisi İtaliyanı qəbul edəcək.

□ İlkin MURADOV

Kişilər!!! Axırmıca şansı!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Birinci sifə gedəcək cocuqlar indidən parta arxasına oturucaqları günün həvəsi ilə yaşayırlar. Bu il orta məktəbin birinci sinfində oxuyan uşaqların necə çətin, məsuliyyətli bir imtahan sürecindən keçdiyini görünlər anladı ki, artıq şagird adını qazanmaq da asan olmayacaq. Xatırladaq ki, 6 yaşı 31 dekabra qədər tamam olan uşaqlar Bakı Təhsil İdarəsinin təşkil etdiyi xüsusi imtahandan keçdilər. Bununla paralel, 6 yaşlı tamam olan uşaqlar üçüncü məktəblərdə xüsusi imtahanlar keçirildi.

Amma Təhsil Nazirliyi tərəfindən təşkil olunmuş məktəbəqədər hazırlıq kurslarında son bir ildə təhsil almış uşaqlar sertifikatlarını təhvil verməklə imtahansız məktəbə qəbul olunublar.

Bir sözlə, indi övladı məktəb yaşına çatan uşaqların yeni qaygısı var. Bu da bir il öncədən hazırlıq kursu tapmaq, imtahanlardan uğur qazanacaq qədər yüksək səviyyədə hazırlıq təmin etməkdir...

Məktəbə hazırlıq 3 yaşından başlamalıdır

"Narinc" Uşaq Psixoloji Mərkəzinin bu mövzuda maraqlı yanaşması var. Mərkəz psixoloqları hesab edir ki, dünyada sistemində uşaqların məktəbə hazırlığı 3 yaşından etibarən başlanır. İlk öncələr pedaqoji (3-4 yaş) hazırlığı, sonra əlavə olaraq psixoloji (4-5 yaş), sonda isə təlim-təhsilə hazırlıq mərhələsi də (5-6 yaş) əlavə olunur. Uşaqlarda yalnız pedaqoji hazırlıq (saymağı və şəri bilməsi, sadə riyazi hesablamaları, əlavə dili, hərfləri tanıması) heç də məktəbə hazırlığı demək deyil.

Məktəbə hazırlıq sistemi mütləq pedaqoq, psixoloq, loqoped, həkim tərəfindən kompleks şəkildə aparılmalıdır. Məktəbəqədər yaş dövründə uşaqların ağız formasının dəyişməsi, əl-xüsusi dişlərin çıxması uşaqlarda müxtəlif səsələrin tələffüzünə maneə törədir. Bu da ünsiyyət zamanı öz təsirini göstərir. Uşağın pedaqoji hazırlığı olsa da psixoloji hazırlığının tam olmaması, məsələn, şəri gözəl bilib həttə evdə ailə üzvlərinə danışmış müəllimə söyləyə bilməməsi bu səbəbdən yaranmış problemdir. Həkimlə birlikdə öncədən tənzimlənən yuxu və qida rejimi də uşaqların məktəbə tez adaptasiya olmasına yardımçı olur.

Validəyn uşağının gigiyenik sağlamlığına önəm verdiyi qədər psixoloji sağlamlığına da diqqət etməlidir. Müəssisənin yemək şəraitinə, yataq otağına, təmizliyə önəm verdiyi qədər mütəxəssislərin də peşəkarlığına önəm verməlidir.

Mərkəzdə uşaqların məktəbə hazırlığı 6 ay davam edir və 3 mərhələdən ibarətdir.

1 aylıq kurs daxildir.

Həkim-psixoterapevt (1 saat) - düzgün və sağlam qidalanma.

Rasionun təyini / sağlam yuxu rejimi. Boy və çəkini

normasının təyini və korreksiyası.

Pedaqoq (7 saat) - ətraf mühiti dərk etmə, idrak proseslərinin korreksiyası (diqqət, hafizə, təkəkkür, təxəyyül), incə və böyük motorikanın inkişafı (düzgün yazı vərdislərinin aşılması), hərflərin üzəndən tanınması və sadə şəkildə oxunması, riyazi və məntiqi bacarıqların inkişaf etdirilməsi.

Psixoloq (1 saat) - uşağa sosial adaptasiyanın təşkili.

daşın formalaşdırılması, müqayisə və analogiyanın məntiqi təkəkkürünün formalaşdırılması, əl motorikasının inkişafının formalaşdırılması, ingilis dili ilə ilkin tanışlıq, ekskursiyaların təşkili, bayram və şənliklərin keçirilməsi, dərslər və vəsaitlərinin pulsuz təmini nəzərdə tutulub. Kursdan bildirdilər ki, dərsləri peşəkar müəllimlər aparır. Mütəxəssislər tərəfindən hazırlanmış dərslər proqramı həftədə 2 dəfə olmaqla 2 saat keçirilir.

Validəynlər bir çox hallarda uşağa məktəb xofu, qorxusunu aradan götürmək üçün kurslara gətirirlər. Dediklərinə görə, bu zaman uşaq parta arxasında oturmağı, dərslərdə necə davranmağı öyrənir.

Amma ümumi hesablamalar göstərir ki, 10 ay boyunca hazırlıq kursuna gedən ən azı 500-1000 AZN civarında xərcə düşür.

Təhsil Nazirliyinin Məktəbəqədər və ümumi təhsil şöbəsinin müdiri Aydın Əhmədov

də, öz uşaqlarının daha hazırlıqlı olması və müvəffəqiyyətlə oxuması üçün onun bir sıra keyfiyyətlərə yiyələnməsinə xüsusilə diqqət yetirməlidir. Bu keyfiyyətlərə məntiqi düşünmək və qavramaq, mühakimə, müqayisə və təhlil etmək, işi sona qədər çatdırmaq, diqqətli olmaq aiddir. Validəyn övladlarının nitqinin aydınlığı və rabitəliliyinə, fikrini sərbəst, düzgün ifadə etməsinə, müxtəlif sahələr üzrə yaşa uyğun məlumatlılıq səviyyəsini ehtiva

yaxud hər hansı bir məsələ ilə bağlı söhbət edərkən müstəqil olaraq müvafiq bir nəticəyə gəlməsinə kömək edə bilən müxtəlif səpgidə suallar ətrafında qurmaqla onlarda zehni keyfiyyətlərin formalaşmasına əhəmiyyətli dərəcədə kömək edə bilərlər.

Validəynin uşağının gördüyü, şahidi olduğu, bilavasitə iştirakçısına çevrildiyi hər bir hadisə barədə ondan məlumat almaq bacarığı olmalıdır. Hər günle bağlı uşağın öz fikirləri

Adı məktəb hazırlığıdır, amma...

Azərbaycanda bir uşağın məktəbə qədəm qoyması üçün valideyn 1000 manata yaxın xərc çəkməlidir; məktəbəqədər hazırlıq kursları, tələblər, təkliflər və pul tələləri...

Validəynlərə bağlılıq hissinin psixokorreksiyası. Düzgün davranış terapiyasının tətbiqi (biheviorel terapiya)

Loqoped (1 saat) - düzgün nitq bacarıqlarının təyini. Müəyyən dil qüsurlarının aşkarlanması.

Bakıda fəaliyyət göstərən digər məktəbəqədər hazırlıq kurslarının şərtlərinə və aylıq kurs qiymətlərinə diqqət yetirək.

Qiymətlər niyə bu qədər bahadır?

"Zəfər" kurslarında məktəbəqədər hazırlıq 4-5-6 yaş uşaqlar üçün nəzərdə tutulub. Kursda ana dili tədrisi, yazı, ingilis və ya rus dili, məntiqi təkəkkürün inkişafı, nitq inkişafı, sadə riyazi təsəvvürlərin inkişafı, ətraf ələmlə tanışlıq, intellektual oyunların tədrisi nəzərdə tutulur.

Hazırlıq kursunda dərslər həftədə 3 dəfə keçirilir. Qrup halında olan məşğələlər üçün aylıq ödəniş 80 AZN, fərdi hazırlıq isə 100 AZN-dir.

"Hədəf" kursunda isə məktəbəqədər hazırlıq zamanı ümumi dünyagörüşünün səviyyəsinin artırılması, nitqin inkişafı, hərflərin və rəqəmlərin öyrədilməsi, diqqətin və yad-

"Hədəf" in məktəbəqədər hazırlıq kursu həftədə iki dəfə keçirilir. Qrup halında məşğələnin aylıq ödənişi 60 AZN-dir. Kursdan bildirdilər ki, uşaqlar məktəbə qəbul imtahanlarına uyğun qaydada, həmin metodika ilə hazırlanırlar və ümumi kursda da maksimum 10 nəfər olur. Bu isə dərslərin keyfiyyət əmsalına təsir edir.

"Savalan" hazırlıq kursunda isə məktəbəqədər hazırlıq kursu 4-5-6 yaşlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulub. Bu proqram uşaqlara ilkin dünyagörüşü, riyazi-məntiqi təkəkkürün, oxu və yazı bacarıqlarının formalaşdırılması ilə yanaşı gələcəkdə məktəb dərslərini daha yaxşı mənimsəmələrinə yardım edəcək. Dərslərimiz həftədə 3 dəfə hər dəfə 1 saat olmaqla müasir təhsil metodları ilə tədris olunur. Proqram riyazi rəqəmlərlə tanışlıq, əlifba - yazı vərdislərinin öyrədilməsi, məntiqi təkəkkürün inkişafı daxildir.

Mərkəzdən bildirildi ki, individual hazırlıq üçün 60 AZN, qrup halında hazırlıq üçün isə 40 AZN tələb olunur.

"Üç alma" adlı hazırlıq kursunda isə həftədə 3 dəfəlik məşğələ üçün ayda 75 AZN ödənilir.

dov isə mediaya açıqlamasında deyib ki, Dövlət Strategiyasında məktəbəqədər hazırlıq məsələsinə xüsusi diqqət ayrılıb. Onun sözlərinə görə, "Təhsil haqqında" Qanunda məktəbəqədər hazırlıq zəruri hesab olunurdusa, Dövlət Strategiyasında bu məsələ məcburi xarakter daşıyır: "Məktəbəqədər hazırlığın təşkili uşaq bağçalarında həyata keçirilir. Düşündürük ki, məktəbəqədər hazırlıq mərhələsini məktəblərdə də təşkil etmək olar".

2014-2015-ci tədris ilində isə Bakının 90-a yaxın məktəbində Təhsil Nazirliyi məktəbəqədər hazırlıq kursları açılıb. İlk mərhələdə pulsuz olacağı nəzərdə tutulan bu kursların aylıq ödəməsi 40 AZN məbləğində oldu.

Bəs tanınmış ibtidai sinif müəllimləri bu barədə nə düşünürlər? Hazırlıq necə olmalıdır? Hansı tələblərə cavab verməlidir?

Heç kəsə sirr deyil ki, bu gün müəllimin, eyni zamanda şagirdin qarşısında qoyulan tələblər dəyişib. Müəllim dərslərində uşağın fəallığını yaxşı təşkil etməyi, sinifdə fəal təlim mühiti yaratmağı bacarmalıdır. Məktəb təliminə hazırlıq zamanı valideyn, ilk növbə-

edən bilik və bacarıqların nümayiş etdirilməsinə imkan yaratmalıdır.

Bakıdakı 132-134 nömrəli təhsil kompleksinin ibtidai sinif müəllimi Mələhət Şirinlinin mediaya açıqlamasına görə, əgər uşağın 3 yaşı varsa, deməli artıq onun əqli qabiliyyətini normal inkişaf etdirməyə gözəl imkan yaranıb. Uşaqlarla pillə-pillə müxtəlif yolla sadə hesablamaya vərdislərinə yiyələnmək, nitqin, əqli qabiliyyətin inkişafı, ətraf ələmlə tanışlıq sahəsində işlərin aparılmasına başlanılmalıdır. Məsələn, uşaq nənə-babanın və yaxud ata-ananın köməyi ilə pazları (hər hansı bir fiqurun qurulması üçün istifadə olunan hissəciklər) quraraq müəyyən bir fiquru düzəldir. Gələn dəfə uşaq bunu özü düzəltməyə can atır. Bu zaman demək olar ki, ona kömək az edilir. Nəticədə uşaq həmin fiquru artıq qısa bir müddətdə özü müstəqil şəkildə qurmağı bacarır. Bu əyləncəli oyun uşağın məntiqi təkəkkürünün, düşüncə tərzinin formalaşmasında əhəmiyyətli rol oynayır: "Validəynlər uşaqları ilə danışmalı, boş vaxtlarını birlikdə keçirməli, müxtəlif mövzularda söhbətlər aparmalıdır. Ata-analar övladlarının onlara verdikləri sualları bəzən qulaqçına vurur, cavab vermir, bəzən də hirsələnirlər. Belə yanaşma düzgün deyil. Verilən suallar isə gün ərzində kifayət qədər çox olur. Ata-analar əslində övladlarına elə bir şərait yaratmalıdırlar ki, onlar öz fikirlərini düzgün şəkildə çatdırmağı bacarsınlar, maraqlandıqları müxtəlif mövzular, baş verən hadisələr barədə düşüncələrini, təəssüratlarını bölüşə bilsinlər, nəyi isə birlikdə müzakirə etsinlər. Diaqlor "Nə üçün", "Bu niyə lazımdır" digər uşaqları maraqlandıra biləcək, onların məntiqi, yaradıcı təkəkkürünün, ümumiləşdirmə bacarığının və

olmalı, gördüklərindən nəticə çıxarmağı, ünsiyyət qurmağı bacarmalı və yaxud ona müəyyən təkliflərlə çıxış etmək üçün şərait yaradılmalı, sərbəstlik verilməlidir. Bundan başqa, müəyyən inkişafetdirici tapşırıq, test kitabçalarından, digər əlavə vəsaitlərdən istifadə etməklə uşaqlarla xüsusi məşğələlər keçmək olar. Məşğələnin müddəti isə 30 dəqiqə, özü də fasilələrlə olmalıdır.

Uşaqların məktəb təliminə hazırlamaq üçün valideynlərdən bəzisi onları uşaq bağçalarında məktəbəqədər və ya ümumtəhsil müəssisəsinin məktəbəqədər qruplarına, bəziləri isə müxtəlif adlar altında fəaliyyət göstərən məktəbəqədər hazırlıq kurslarına qoynurlar. Validəynlərin bir qismi isə övladları ilə evdə özlərinin məşğul olmasına üstünlük verirlər. Əlbəttə, uşağın kollektivçiliyə, digər yaşlıları ilə birlikdə məşğul olmağa öyrəşməsində, ünsiyyət qurmasında, məktəbə müəyyən qədər hazır olmasında bağçalar mühüm rol oynayır. Uşağın məktəb təliminə hazır olmasında ümumtəhsil müəssisəsinin məktəbəqədər qrupunun rolu da dənilməzdir. Övladlarının məktəbə hazırlığı ilə özü məşğul olmaq istəyən valideynlərə həmin yaş dövründə əqli inkişafında baş verən proseslər onları artıq oxumağa və öyrənməyə sövq edir. Bu isə uşaqların təkbaşına bacaraçağı iş deyil. Validəynlər onlara dəstək olmalı, kömək etməli və düzgün istiqamətləndirməyi bacarmalıdırlar. Həmin dövr ərzində uşaqlarda diqqət, hafizə, təkəkkür, təxəyyül kimi əsas idrak prosesləri inkişaf edir. Məhz həmin vaxt onların söz ehtiyatının zənginliyinə, nitqinin aydın və rabitəliliyinə, fikrini sərbəst, düzgün ifadə edə bilməsinə xüsusi diqqət yetirməlidirlər".

MUSAVAT

Son səhifə

N 191 (6219) 31 avqust 2015

Saç düzüminə görə məktəbdən qovuldu

İngiltərədə Barlou Katolik adlı məktəbin rəhbərliyi qeyri-adi saç düzüminə görə bir şagirdi məktəbdən uzaqlaşdırıb. Bu barədə İngiltərə mətbuatı yazıb. 13 yaşlı Lyus Kenniye saç düzümini dəyişənə qədər məktəbə gəlməmək barədə tapşırıq verilib. Xəbər də qeyd olunur ki, "Mançester Siti"nin azarkeşi olan oğlan saçını o komandanın əsas oyunçusu olan Sercio Aquero kimi kəsdirib. Ötən həftə də saç düzüminə görə oğlanın ən yaxın dostu Cek Littlvud məktəbdən uzaqlaşdırılmışdı. Uşağın valideynləri isə deyiblər ki, administrasiyanın bu hərəkətindən narazıdırlar, uşaqların saç düzümini normal hesab edirlər. Məktəbin direktoru isə bildirib ki, onların məktəbi olduqca elitdir və uşaqlar da onun səviyyəsinə uyğun davranmağı bacarmalıdır. Məktəbin saytında qeyd olunub ki, kollec həyatının əsasında xristianlıq əsas yer tutur. Burda insanlar bir-birinə və ən önəmli təhsilə hörmət etməlidirlər. Administrasiya isə məktəb divarlarının arxasında qarşılıqlı hörmət və anlayış olmadıq halda səbəblərinin cəzalandırılacağını qeyd edib.

Qadın qısa ətək geyirsə...

Qadınların ətəklərinin uzunluğu ilə onların psixoloji durumu arasında bir mütənasiblik var. Britaniya mütəxəssislərinin araşdırmalarına görə, ən cəsarətli xanımlar 23 yaşlı olanlardır. Orta statistik xanın artıq 14 yaşında qısa ətəyə (yubka) can atır, lakin məktəbli formasının qədərində qalır, uzunluğu 46 sm olan don və ətəklər geyinir. 15 yaşdan sonra ətək 36 sm-ə qədər qısaldır, 19 yaşdan sonra 32 sm olur. Açıq ətəklərdə 23 yaşlı xanımlar gəzir. Cavan xanınm öri ilə normal stabil mütənasibləri varsa, ətək 5 sm uzun olur. Bundan əlavə, 40 yaşlı qadınlar da öz ayaqlarının gözəlliyini göstərmək üçün 36 sm-lik ətək geyinirlər. Lakin 49 dan sonra ətək dizdən aşağı düşür, 60-dan sonra isə artıq mini öz yerini maksiyə verir.

Bu dondurma ərisməyəcək

Böyük Britaniyada ərisməyən dondurma icad edilib. Yaxın gələcəkdə dondurma ölkənin əyləncə parklarından birində satışa çıxarılacaq. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, şirniyyatın resepti gizli saxlanılır. Dondurma şef-əspaz Heston Blümentalin "innovativ mətbəxi"ndə hazırlanıb. Bu şəxs "Yağlı ördək" adlı restoranında qonaqlarını qeyri-adi yeməklərə qonaq etməsi ilə məşhurdur. Məsələn, onun restoranında ilbizli sıyıq, bekondan hazırlanan dondurma, ağ şokoladla qara kürü, eləcə də kofe və sarımsaqdan hazırlanmış peçenye qonaqlara təq-

dim olunub. Bu arada dis Devid Edvards 8 saat boyunca ərisməyən dondurma icad eləmişdi.

Siçana görə uçuş 6 saat təxirə salındı

"Qatar Airways" kampaniyasına məxsus təyyarələrdən birində maraqlı hadisə baş verib. Madriddən Qətərə uçmalı olan qatar salondakı siçan ucbatından 6 saat boyunca hərəkət etməyib. Bu barədə "The Daily Mail" xəbər verir. Sərnişinlər siçanı gören kimi qorxuya düşüb və ekipaja bununla bağlı məlumat veriblər. Sərnişinlər salonu tərk edəndən sonra içəridə ciddi axtarış və təmizləmə əməliyyatı aparılıb. Bu isə son nəticədə Qətərə uçuşun təyyarənin 6 saat gecikməsinə səbəb olub. Amma sərnişinlər buna görə şikayət edib, çünki bu, onların iş və həyat qrafiklərində ciddi problemlər yaradıb. Aviakampaniyanın nümayəndələri bunu kompensasiya edəcəklərini bildiriblər. Bundan öncə Norwegian Air Shuttle və Swiss hava yollarında da analoji hal baş vermişdi. Hər iki halda salonda siçanın peyda olması ekstremal yoxlama ilə müşayiət olunmuşdu. 2014-cü ilin avqustunda isə "Air India" nümayəndəliyindən bildirmişdi ki, ümumiyyətlə, təyyarədə hansısa gəmiricinin olması olduqca adi hal sayılır.

24 il iş gəlmədiyi üçün qovuldu

Hindistanda İctimai İşlər Departamentində çalışan bir nəfər 24 ildir iş gəlmədiyi üçün işdən qovulub. Bu barədə Lenta.ru saytı "The Guardian"ə istinadən xəbər verir. A.K.Varma adlı elektrotexnik 1990-cı ilin dekabrında məzuniyyətə gedib və həmin vaxtdan etibarən qayıtmayıb. O, 24 ildən sonra da məzuniyyətinin uzadılmasını xahiş edib, amma onun xahişi yerinə yetirilməyib. Maraqlıdır ki, onun işdən bu cür məsuliyyətsiz yayınması 1992-ci ildə, yəni məzuniyyətinin 2 il sonra aşkarlanıb. Bununla belə, onun işdən çıxarılması üçün 22 il gözləyiblər. Sözügedən instansiyadan bildiriblər ki, gecikmənin səbəbi bürokratik əngəllər olub. Bu arada Hindistanın bürokratiya sistemi 2012-ci ildə Asiyanın ən pis bürokratiya sistemi adlandırılıb. Bu sistemin işçiləri özlərinin süründürməçiliyi, işdəki məsuliyyətsizliyi ilə ad çıxarıblar.

QOÇ - Fikir və düşüncələrinizdə qətiyyətli olsanız, hər hansı problemlə rastlaşmayacaqsınız. İqlimin təhərindən asılı olmayaraq günün ikinci yarısında qonaq getmək əlverişlidir.

BUĞA - Bu təqvimdə aktivliyinizi birə-beş qat artırmalısınız. Ona görə də şəxsi məqsədlərinizə naminə müəyyən ünvanlara baş çəkməyiniz vacibdir. Əmin olun ki, sizə kömək edənlər tapılacaq.

ƏKİZLƏR - O qədər də uğurlu gün deyil. Maneələriniz çox olacaq. İkitərəfli danışıqlarda təşəbbüskarlığı əldə saxlayın. Əsas diqqətinizi maliyyə problemlərinə və səhhətinizə yönəldin.

XƏRÇƏNG - Ailə üzvlərinizlə müəyyən anlaşılmazlıqlarınız gözlənilir. Çalışın ki, yaranmış konfliktləri sülhə doğru istiqamətləndirəsiniz. Tanrıya zidd addımlardan uzaq olmağa çalışın.

ŞİR - Astroloji göstəricilər ovqatınızın havadan asılı olduğunu bəyan edir. Deməli, iqlim ürekaçən olsa, nəzərdə tutduğunuz işlər də qaydasında gedəcək. Özünüzü gərginliyə salmayın.

QIZ - Şəxsi münasibətlərdə meydana çıxan mübahisəli situasiyalar qismən də olsa, qaydasına düşəcək. Sadəcə, təmkin göstərmək lazımdır. Bu gün müqəddəs yerlərdən müsbət enerji yığmaq vacibdir.

TƏRƏZİ - İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək və gələcək planları götür-qoy etmək üçün səmərəli gündür. Axşamı bütünlüklə sevdiniz insanlara həsr edin. Onlarla birgə olmağa çalışın.

ƏQRƏB - Kənardan kömək göstərən olmasa, hansısa cəhdinizin baş tutma ehtimalı reallaşmayacaq. Ümumiyyətlə, bu tarixdə yalnız başqalarının məsləhətilə hərəkət etməlisiniz. Axşam qonaq getməyə dəyər.

OXATAN - Riskli gündür. Çıxardığınız qərarlar yaxın gələcək üçün taleyinizi həll edə bilər. Amma Göy qübbəsi haqqınızda nikbindir. Deməli, daxili potensialınızı səfərbər edib nicata çatma bilərsiniz.

OĞLAQ - Ümumən xoş gündür. Bir şərtlə ki, işgüzar sövdələşmə və müzakirələrinizi bir kənara qoyasınız, heç olmasa, saat 16-ya qədər. Qarşılıqlı münasibətlərdə ürəyinizcə olan hadisələr mümkündür.

SUTÖKƏN - Maliyyə problemlərinə görə danışmayın. Ulduzlar yaxın vaxtlarda sizi varlandıracaq. Bu gün sə evlə bağlı maneələrin həllinə çalışmalısınız. Səhhətinizə ciddi yanaşın.

BALIQLAR - Qarşınızda duran öhdəliklərin çoxluğu sizi üzüməlidir. Əgər bu vəzifəni icra etməkdə təرددüydünüz varsa, dost-tanışlarınızın məsləhətlərindən bəhrələnin. Bir az qətiyyətli olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Eşək kişinin barmağını qopardı

Türkiyənin Sivas şəhərində yiyəsiz bir eşəyin hücumuna məruz qalan kişinin barmağı qopub. 59 yaşlı Rasim Bostancı heyvanlarını otlağa aparandan zaman bir eşək onu arxadan vurub. Ardınca isə sol əlinin baş barmağını qopardı. Dərhal xəstəxanaya aparılan kişi aşağıdakıları deyib: "Eşək birinci qolumu dişlədi və mənə yerə atdı. Sonra barmağımı dişləyib qopardı və əlimi ondan çətinliklə ala bildim". Eşəkdən öz səyləri nəticəsində qurtulduğunu deyən Bostancı bundan öncə belə bir hadisə ilə qarşılaşmadığını və təəccüb içində qaldığını bildirib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114

SAYI: 4.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.